

ปทุมมกุมมารชาดก

ฉบับวัดพิชัย ม.๑ ต.พิชัย อ.เมือง จ.ลำปาง

ตุลาภรณ์ แสนปรน

ผู้ปริวรรต

ใบลานหน้าที่ ๑

/ นโม ตสฺสสตฺถุ ปาสาหิตวํ มหาราชาติ พุทฺธํ สตฺถา เขตฺวณฺเณ วิหรนฺโต อารพฺภ กเถสิ สาธโว ตูกรา สํป
ปฺริสสะทังหลาย อันมาอวยกันแวดล้อมตั้งหน้าน้อมอยู่ฟังธัมมมา / ประกอบด้วยคำอันยิ่งโสมนัสชื่นชมบาน
หัวใจหวานตื่นต้อขึ้นแต่ห้องหรัยอันมาพร้อมกันในวิหารใหญ่ จูงหน้าไฟดาฟัง ยังปทุมมกุมมารชาดกอัน
ประเสริญในกำเนิดไซบท ในเมื่อพระสมเด็จเจตน / วิเสฎฺฎาณเพทพิจารณาการเมือยังธอรมาน พระโผดสงสาร
หลายหมู่ในที่อยู่เขตวันอันเป็นอารามแห่งนายอนาถบิณฑิกัสสมมหาเสฎฺฐี หากสร้างเป็นด้วยสัทธาใจกว้าง /
ท่านแต่งสร้างเป็นทานแก่พระสัพพัญญุตญาณเป็นเคล้าแล สวากเจ้าอยู่ทรงธัมมคัมมิแล อารพฺภเถสิ พระคิ
ปรารภเชิงภิกขุตน ๑ อันชื่อด้วยสัทธาธิรักสายังพ่อแลแม่หื้อเป็นเหตุแก่ธัมมเทศนาพระ / คีกล่าวเป็นคาถาว่า
ปาสาหิตวํ มหาราชา ดั่งนี้เป็นเคล้า พระพุทธเจ้าตนปราบแห่งแกโลกาปลงกรุณาแก่ปณฺณสตัดใจๆ กล่าวยัง
ชาติไว้ว่า ปทุมมชาดก พระกียออกมาว่าดั่งนี้ พระคิเสฎฺฐีเทศนาว่า ในกาลเมือ //

ใบลานหน้าที่ ๒

/ ก่อน ยังมีเจ้าภิกขุตน ๑ ยอนด้วยสัทธามีใจกรุณาพ่อแม่ ใจกว้างแปรเป็นกตัญญู มีใจมูทุรู้รอดแจ้ง
ตรัสแจ้งจอต กตเว ท่านคิรักสาทาที่ทุกค่าเช่า รักสาพ่อแม่เป็นเจ้าชวัน คั้นว่ามีผ้าผืนควรค่าแพง / ใหญ่แต่งไว้
ถ้าทำมา มีทั้งโภชนาพร้อม คุเจ้าคิแต่งไหว้ถ้าชวัน เจ้าคิปฏิบัติโพชวันจะใจ บหื้อพ่อแม่ได้เคืองใจ คุมบาทมา
แปลงเป็นพุนไว้เหลือกว้างนั้นจึงจักสันแลนา ตั้งแรกแต่นั้นไฟพาย / หน้า เจ้าภิกขุตาตีเตียนมหาเถรเจ้าตนนี้ว่า
บชอบปล่องเลี้ยงวิเลียบหลวงหลายเท่าชงขวยมาเลี้ยงคนคระหัสถ์อยู่เที่ยงบขาดเพียรสักวัน ท่านคิโพชวันบยัง
ควรเอาเจ้าภิกขุตนนี้ไฟเล่า / ไฟไหว้พระเจ้าตนปราบโลกาคิชอบแก่เราแล ว่าอัน เมื่อนั้น คั้นว่าเจ้าภิกขุทั้ง
หลายกล่าวอุบายดั่งนี้แล้วเขาคิรีบแสวงไขวญไฟแควนไว้พลันบอยู่ รีบเข้าไฟสุพระมุณี จากามีหลายสิ่งเชิง / เจ้า
ตนยังสัดถาว่า ข้าแต่พระพุทธเจ้าตนวิเสฎฺฐิภิกขุตนนี้กระทำผิตบตี ปฏิบัติอิฎฺฐี อยู่ใจๆ ดั่งผู้เข้าได้ไฟหันไหว้สา
ตามบอกเหตุเชิงพระเจ้าตนวิเสสองคิคำบัดนี้แลนา เมื่อนั้นพระสัดถาตนประเสริญตนล้า //

ใบลานหน้าที่ ๓

/ เลิศ องค์คำก็ได้ยื่นคำเจ้าภิกขุมาเล่ากล่าวเจ้าภิกขุตนนี้บตี พระมุนีคีตริสแจ้งจอตระนิงรอด
ประญาความไพศ์ถามว่าดังนี้ ภิกขุเว ดูรา ภิกขุทั้งหลายอันเอานิยามมากบอกว่าเจ้าตนนี้สอกกอบบตี เลี้ยงอิฐฐี
ฝูงเที่ยงบอกหือเลี้ยง / สายทุกวัน ท่านหากได้ปฏิบัติตามแท้อันชะหรือ อามภนเต ข้าแก่เจ้าคุณตนเป็นครูแก่โลก
พ้นจากโทสสงสารเจ้าภิกขุตนนั้นคียมือคาถาตั้งเกล้าไหว้พระเจ้าทุรसानว่า ข้าแต่ / พระทสสะพันตนวิเสส
คำเหตุอันนี้หากมีแท้บคลาดด้วยตั้งภิกขุตนนี้ หากมากกล่าวแก่พระเจ้าตั้งแต่เกล้าคำมาตั้งพระสัถยาได้แจ้งเที่ยง
ตามตั้งได้รู้เลี้ยงชูประการนี้แล เมื่อนั้น พระพุทธเจ้า / ตนปราบเหง้าโลกโลกาท่านมีประญาจบเพร็ดรู้ด้วยเหตุ
ตรงตรัสว่าบัดนี้มา ท่านเลี้ยงคนกระหัดสผู้งโตผู้งอื่นอันมาลื่นมาเคียนชะหรือ รู้ว่าเป็นปิตตามาตัวพ่อแม่ท่าน
จูงกล่าวแก้บ้นมา ตถา ในกาลนั้น //

ใบลานหน้าที่ ๔

/ เล้า เจ้าภิกขุตนนั้นจึงคู่เข้าทุรसानยอมมีอวานใส่เกล้าว่า ข้าแก่ พระพุทธเจ้าตนปราบเหง้าโลกา ข้า
ปฏิบัติมาหลายเผ่าเชื้อคำเกล้าไหว้สามา ข้าปฏิบัติมาบ่พราก เขานี้หน้าคมีคุณหากเป็นบุญเหลือแหล่หาก /
เป็นพ่อแม่แห่งข้าควรอย่า ข้าจักบอกตามคำหือแจ้งกล่าวหือรู้แห่งคำมีแลนา โปราณก เมื่อนั้น พระพุทธเจ้า
กล่าวห้ามตามคำ หล้ามีมาว่า ภิกขุเว ดูรา ภิกขุทั้งหลาย นิยายอันนี้นางอาจ อย่าได้ประมาทแท้ / ราวา
อย่าได้จาคำขรงขراب อย่าจาคำล่ายราตราวี หากเป็นเป็นวิณมาแต่ก่อน ควรปฏิบัติบ่พอนมีเพียร บ่เป็นบาบแก่
มหาเถรสักอียดอย่านับ ตอบปุจฉาว่าภิกขุตนนี้บ่าชอบบ่ / ประกอบด้วยวิโนย เมื่อกาละพันไฟเมินมากบ่นับ
ได้หากเมินนานบดินทิกอาจารย์ผู้ประเสริญที่ยอ้อมมีใจกว้างเกิฏฐกรณารักสายยังพ่อแม่บ่าเริญแท้ดีหลี ชีวิตแมนบ่
ไว้ชวักออกได้ตายตางในกลวงดง / หลวงแหล่งไหลแก่ป่าไม้เพื่อยหน้าเทวดายอคุณมาก อินทาเจ้าฟ้าหากลงมา
วันนั้นแลนา ว่าอัน แล้วตนแล้วสัพพัญญูตนเป็นครูแก่โลกกล่าวแก่โทสมหาเถร คั้นว่า เจ้าเทศนาเมี้ยนแล้วลวด
หับกระอูบแก้วบ่ //

ใบลานหน้าที่ ๕

เจียรจา เพื่อจักหือเป็นครูภาสาอันองอาจ ยามนั้นเจ้าภิกขุตนสลาตโวหารจึงนัมสการขرابไหว้พระ
บาทไธ้ธูรสานว่า ข้าแต่ พระทสพลอิญาณปิ่นเกล้า ตนเป็นเจ้าแก่โลกา อันว่า ตำนานอันนี้มา แต่ / ก่อนบรู
ห่อนอินมา ผู้ข้าขอรธนาพระเจ้าจูงนำมายังเกล้าอติธัมมมาไซบอกแจ้งหือรู้แห่งเกล้าคำมาแต่เทือะ ว่าอัน
เมื่อนั้น ตนแล้วสัพพัญญูตนเป็นครูเลิศแล้วนั้งแท่นแก้วเทศนาธัมมกล่าว / ตามคำอันตนได้สร้างในชวักว่างแต่
พายหลัง เมื่อยังเทียวสงสารบ่ขาดในมนุสชาติเมืองคนเจ้าก็ได้ยื่นคำภิกขุตนสลาตบพระบาททุรसान
นัมสการขرابไหว้ราธนาจะใจ้ ขอธัมม / ยามนั้น พระองค์คำจักกล่าวหือรู้ชวักพายหลัง ตามอันมีหือแจ้ง
แห่งชาติอันบวรวิสุทท์แก่มหาสารีบุตรเป็นเกล้าตราบต่อเท่าปณณสัตอันใคร่ตรัสแจ้งสว่าง พระบาทไธ้ จึงเทศ

นาวา อติเต ภิกขุเว / ดูกรา ภิกขุทั้งหลายนิยายอันนี้ว่า สวักสวาทหื้อแจ้งชาติพวยหลังจุงฟังเนื้อเจ้า ภิกขุตน
สลาด ครูอันเป็นนักปราชญ์จักเทศนาไซกรรียาบอกเหตุเชิงเจ้าตนวิเสสองคราญอันมัสการชราบให้วราธนา
พระบาทไธเทศนา //

ใบลานหน้าที่ ๖

/ ในกาลนั้นนา เมื่อก่อนล่วงข้ามพันผ่อนเมื่อนาน ยามนั้น ยังมีพระภูบาลตน ๑ ่องอาจอาจเป็นชั้น
เชื้อชาติพระสัตรา ชื่อว่านังคราชา เชื่อนักปราชญ์มีบริยาทสี่ลสี่มีเสนาไพแวดล้อมอ้อมเป็นป / ริวารโยธา
หลามหลายหมื่นคนคั้นเกล้าไหลมาถวายปณณการของฝากทุกคิ้วหากนั้นเนื่องริพลเรื่องบ่น้อย เตชะพระยอด
สร้อยรือชา ในเมืองอนังคราชาธิราช มีนามชาติชื่อว่าสุเมกขรา มีศรีโสภายิ่งแย้ม / ปางดั่งเทพพิพพ์แต่้มหาก
แปลงมา อันว่า สรีระรูปเจ้านางหนุ่มหน้าหากสมเสลียว หางตาเขียวองอาจ คิ้วค้อมวาดพิมพ์ทอง สองตาไหล
คิ้วคิ้วงามอแหล่มปูนชม ลำคอกมีใส่สร้อยแก้วเสียบ / ร้อยสังวาล ตนนางงามเสมอหล่อเบา นมสองเต้าอรุณา
อุปญจรมีแอกกลมเรียงราบตามสู่กราบว่าอภิญญ์หมวดเกสิปักปิ่นเกล้ารำตนเจ้าใส่ปิดที่สมนางตีบผ่อนเนื้อเกลี้ยง
อ่อนปุนรก ดินผมซักแลบ / ล้วน คิ้วอ่อนอ้วนเขียวใส ชายใดเห็นใครได้ ปางนาคไธสุเมกขลาเรณหาจะใจ ร้อง
รำให้ ปชวัน*มีใจผันชผู้ ใครชมรูปไธหน่อนาง เมืองศรีบุญเรืองเทียบหน้าได้เป็นเจ้าแก่เทวี สมนางตีแปลง
ปลอดงามยิ่ง //

ใบลานหน้าที่ ๗

/ ยอดเหลือคน เหมือนนางบนหลังหล้า อียดแต่ฟ้าลงมา โสมนางนั้นนาเลิสล้ารอดขุกำงำ กายางาม
พอดตา ผิวผ่องคิ้วค้อมกอสบงามพอดตา ผู้ไฝเป็นชู้ขุมชาย สมนางงามหมายตาโลก งามช้อยโชติเรื่องไร / รัส
มีเสบัวรียาด เหมือนนางฟ้าหยาดลงมานั้นแลนา ตลา ในกาลเมื่อนั้นนา หน่อพระพุทธาตนบุญมากคัจจุตีฟ้าดุสิ
ตาลงมาเอาปฏิสนธิในท้องแม่บุญเจ้าแก่เมืองนองเจ้า / สระเด็กลงมาจากห้องประเทศห้องดาวติงสามาตั้งอยู่ใน
ท้องนางสรืพิมพ์ประเสฎฐงามล้ำเลิศพอดตา ผู้ชื่อว่าสุเมกขลาแลนา ส่วนว่าพระกุลท้าวพระยาในอาณาชู้ดาวทุก
เทศท้าว / ออคิดงคชขงชมพูเขารู้ข่าวสิ้นระชาวริบยินตีปณณการมีแสนล้ำ เมืองใหญ่น้อยพรำทุรสานคิ้วด้วยเต
ชะบุญสมพารยศชะราบตนปราบแพ้แก่แดนดินด้วยเตชะสีลบุญมากเจ้าได้ปราบแพ้ / หมูโลกา เมื่อหน่อพุทธา
ยังอยู่ในท้องแม่บุญเจ้าแปรท้าวอาณาแลนา ตลา ในกาลนั้นแล้ท้าวหนุ่มหน้าหากระสัดต์เกิดมาตรัสอนังคราช
ลุ่มฟ้าอาจเององค์ หากเป็นน้องพระจอมวงศ์ เป็นพงศาบ //

ใบลานหน้าที่ ๘

/ คลาด เกิดในขร่งปราสาทชั้นเชื้อชาติกระสัตรา ชื่อว่าพระยาคุตตราช ปรากฎอาจรือชา ในรัฐฐะเทศ
ท้องประเทศห้องกุดตรนคอร หลายเมืองซอนขร่งเขตมีตัวประเทศแคว้นไกล เขาบ่เห็นได้ยินเสียง / ขร่าวโสม

นางท้าวท้าวอาณา ว่านางสุเมกขกลางมายังใต้ฟ้าชิงใคร่ ปานหาไหนจักแทกเทียมนางบ่ได้ รูปหล่อไ้แม่มงคราญ
เป็นดั่งนางในวิมานฟ้า ฟ้ารูปหล่อเหล่าไ้ไ้บ่เทียมพัน ท้าวนั่นบ่หัน / เท้าไ้ยินขร้าวอกร้อนผะผาวเป็นควัน ยิน
ใคร่หันอยู่แท้ไ้ใจๆ ตัณหาใหม่ทั้งทรวง คืดเถิงทิพดวงดอกไม้ คืดใคร่ไ้ร่ำเรณแลนา โสรราชา อันว่า พระยากุต
ตราชตณันัน ท้าวอยู่หั้นกระนิงใจ / เถิงจิตใจเทิงคืดจอต ร่ำเพิงรอดยงนางท้าวยอดเทวี คืดใคร่หั้นนางสรี่หล่อ
ไ้ คืดใคร่ไ้รับเรณ พันจิงเรียกหาเสนาคั้นผู้สลาดหื้อไ้ไปวอามาตย์และโยธาจตุรงค์เสนาแสนสำ หื้อมา
พร้อมพร่ำ / วันเดียวหื้อรับขับเขี้ยวเจียรจา คาพรากห้องนคอเรนอัน้องระริน ทุกด้าวอื่นนานา เขาไหลมาเท่า
อยู่ ไ้หลู่เข้ามา...หาผู้โยธาหมุ่นั้น ใจกักันปานผี ใจบ่ดีสักผู้ ซี่ม้าพุกกล้าดำกาแล่นไ้มาเหยาะแห่ยง ซี่ //

โบลานหน้าที ๙

/ ม้าแล่นไ้มาโยธาหน้า ลางพร่องถื่อแพงเหล่านันคีมี่ เคล้าแล่นชอมหลังเสียงมาดังหื้อแห่นเสียงข้าง
แสนสะเคียนเสียงหมู่เกวียนดั่งชะวามาชุด่ดาวบคนหลายพันหลายหมื่นสิ้นระต้นเต็มเมืองเสนาเรื่อง ลาง
พร่องตี / พาหย์ค้องแลกลองวงเครื่องนตรีต่างๆ โยธาลางพร่องซี่มิกเก็กอกหัวเขี้ยวแล่นสลับเสลียวบ่น้อย
ลางพร่องถื่อวอมวยหมวกหัวแดงเข้าเผื่อแผ่งกันมาน้อย โยธาลางพร่องซี่ม้าไ้ดาวคำพุยแดงดำไ้สร้อย /
จามรีย้อย หอกลันค้ำคั้นเงินขาวบังกานบ่อจอาณคนนา โยธาลางพร่องซี่ข้างพวงคำคนหาญทั้งหลายหมู่มา
สะสู่สะสนมาระรณมาระลาด มาสู่ภูวนาทภูมินทร์ ปานไ้แผ่นดินจักเกลิอนปาน / ดั่งดอยถ้ำเถื่อนจักฟังมาคะซัง
มาคะชาดมาบ่ชาดติดกันมาทั้งวัน บ่ยั้ง หมู่เส็กคั้งป็นฟองริพลัน้องสระอาดค้องกลองพาหย์เกริหมุ่นนตรีค้อง
อากาศปานดั่งเสียงฟ้าร้องลั่นลมฝน ทั่วคืดหื้อเสนาตน / ผู้รู้ที่ขึ้นซี่ม้าแล่นน้ำพัน เขาคืดชวนกันไ้บ่อ่อนไ้บ่
ผ่อนเป็นสายเต็มเดือนปลายจิงรอดคั้งที่พจอตินเวียงทุ่งไชยเรียงสระอาดค้องกลองพาหย์เกริฮอร์ตีแปลงใหม่
กลองไชยใหญ่รายคำ กลองวงกาด //

โบลานหน้าที ๑๐

/ ต้อย บ่ตีแต่น้อยเป่ากั้ตาม เพียะพินงามเสียงสว่าง ผุงชุมข้างชะนาง ลางพร่องคืดคั้งแลเป่าปี ยิง
ชอคืดเป็นสาย พร่องคืดจายายด้วยชาติ สองหน้าท้าวธิดาขุนฟัง เสียงเนืองนันมีก้อง ดังท้วห้องการณ / สี
เสนาดีดีกลองหลวง ทะท้วนอยู่เหล่านม่วนตามสุข หมู่ริพลเส็กปางใหญ่แห่งพระบาทไ้้องการท้าวคืดหื้อเอา
ขร้าวสารไ้ปาวร้องเอิ้นกล่าวแก่พระยาตนปราบพาลาเมื่อฝ มิงเจ้าตนยคียงอ / นังคราชา ฝิด่าจักสู่วานเล่า
ตามสุภาพบ้านเมืองราบสวัสดิจุงหื้อเอาสาวสรี่มาฝากผี หากจักสู้รบกวณเกล้ากับหมู่ริพล เราตั้งต่อขออย่าอยู่
ข้าเมินนาน ฝิด่าจักขามตั้งอยู่ เรา / คืดจักเข้าลู่ประจันเอาชะแล ออกราช ส่วนว่า พระยาอนังคราช ตั้งปราสาทหู
ฟังยังข้าเส็กกล่าวท้าวคืดบ่หัวใจหวาน พระองการใจก่อน เรากลัวไ้พร่ฟ้าผ่อนสิบหาย เวณตายมวลงมาก

เราค์ครีอยู่ตามสุ / ภาพทองธัมม์แล ว่าอันแล้ว เมื่อริพลแก้วหมู่เสนาจตุรงค์พลนิกาย ๔ หมู่ พร้อมสะพรั่งเนื่อง
นั้น มาไหว้สาพระยาอนังคราชนบ้น้อมบาทุรสาสนว่า ข้าแต่พระภูบาลอยู่เกล้า บัดนี้ข้าเส็กเข้ามาเมือง //

ใบลานหน้าที่ ๑๑

/ ผู้ข้าอินเครื่องใจมากพระเจ้าฟ้าอย่าคิดยากด้วยวิพรอง* พระอย่าหมองใจหมองอยู่ไว้หื้อดูข้าอา
มาตย์ไ้ห้หากจักอาสาบ่อาจจักคนน่านับได้ถวายชีวิตให้แก่พระจอมเมืองเสนาเนื่องน้อมไหว้พระ / พระเจือง
เจ้าภุรสาสนอนังคราชาตนองอาจว่า ข้าแต่พระบาทเจ้าราชาตบเป็นกระสัตราปลีระเกล้า*ตบนิ่งเกล้าบ้นหัว
อันว่าโยธาหมู่นี้ เจ้าข้าขอพระเจ้าฟ้าอย่าขินใจ โยธาเรามี / หลายหมื่นขอพระเจ้าฟ้าอย่าขมบ้าน อย่าผานใจ
โสภใหม่ ไว้ดูข้าบาทไ้หมู่เสนาริพลเรหาบ่น้อยขอพระยอดสร้อยจุงดาฟัง ยังกล้าสั่งหมู่ดูข้า จักย้ายทัพกล้า
ยุทธกำกับ / ด้วยเสนาผู้ใจดำ ทำวเกล้าอันพรองข้าพเจ้าฟ้า เพื่อนางหน่อหลังสุเมกขลา ขอพระราชอาอย่าคิ
ดยาก อย่าได้พรากจากค่าทรวง อย่ากลัวเมืองหลวงใหญ่หยุ่ง อย่ากลัวเราแตกฟุ้งสิบหาย / เทีอะ ตวณจะ ข้า
แต่สมเด็จธัมมิกราชาธิราช ขออัญเชิญพระเจ้าฟ้าอยู่สำราญในท่ามกลางประสาทแท่นแก้วลาดหรือค้ำแต่เทีอะ
เท่าพ่อดูข้าเสนาพระเจ้าฟ้าอาจอาสาซบกันมาช //

ใบลานหน้าที่ ๑๒

/ ผู้ เส็กอันนั้นแควนสู่ใจหาญจักหรั้งคชสานตั้งต่อบราย* ช้างต่อชุน พิพลเรามีหลายมาก ไว้ดูข้า
พระบาทเจ้าจักปราบธรรณีชะแล อลธธา ส่วนว่า พระยาอนังคราชนบ้นองอาจราชา ได้ยินเสนา / ตบอวดอ้าง
ว่าจักชนช้างต่อช้างยอพลมล้างขวานเกล้า ริพลเราตั้งต่อตบหน่อท้าวท่านกรุณาพระราชากห้ามเพื่อบ่หื้อข้าม
ลวงคำจา จึงกล่าวคาถารว่า อหิ สู้ท่านทั้งหลายมวลหมู่ อย่าว่าจักสู้กวาน / เกล้า สู้จุงตามคำเราไชรชรวเราจัก
เอิ้นกล่าว...ยิน สูอย่าขินเหลือคูท้าว สูอย่าท้าว ว่าจักย้ายยอพล สูอย่าว่าจักชนต่อช้าง อย่าว่าจักมล้างกว
เกล้า กลัวเป็นช้างแก่ตบเรา / พายหน้า เราค์กลัวเป็นบาปเกล้าแล กัมมเวร สูจุงเสถียรอยู่ถ้าเอียว่าหมู่ไพร่
ฟ้าค้สู้สิบหาย กองกันตายม้วยมอด บาบอันนั้นค้จักมาครอบตบเรา สูจุงคอยดูเขาก่อนเทีอะ หิ ด้วยมีแท้แล
เรา / ห้ามสูท่านทั้งหลายจุงดาฟังด้วย เตชะท่านเรามีมาก เตชะสีลหากสุดใส่เรานี้บ่ไซ่คนใจบาป เราค์อยู่ตาม
สุภาพทองธัมม์ เรหากำนำสอนสั่งหื้อพันฝั่งสงสาร พันจากมาร ๕ สิ่ง กะทำบุญยั้งนานา //

ใบลานหน้าที่ ๑๓

/ เราค์บ่มีโกรธาเคืองชราบ เราค์บ่กะทำร้ายราชเบียนไผ เราค์บ่กะทำสีลใหม่ไสโทษหื้อท่านลวดสิบ
หายด้วยอุบายบิดเบียน เราค์มีสัจจะมั่นเที่ยงกับตบสูงจุงฟังคำเราผู้เป็นท้าว สูอย่า / ท้าวว่าจักกวเกล้า สูจุงฟัง

คำเราก่อรถ้าเพื่อนเอีย เอวี ราชา ส่วนว่าพระยาตนองอาจ ชื่อว่า อนังคราชภูบาลตนใจหวานบ่น้อยกล่าวถึ
ถ้อยหลวงหลาย ท้าวคี่ปราย* คำงามองอาจท้าวคี่ห้ามอา / มาตย์แห่งตนว่าดังนี้แล้ว ส่วนอามาตย์แก้วแก่นคน
หาญเขาคี่บ่ฟังพระภูบาลสักอียด เขาคึ้นบ่น้อมลาลงว่าจักประจัญอยู่แท้ใจๆ ว่า เรารอย่าไหว้เมินมาน เรารอย่า
ฟังพระภู / บาลกล่าวห้าม อย่าท้อข้าเส็กก็หยามดูแควน ชาวเรายังแสนโกฏี บ่ไล่โหดโยธา ท้อซบกันมาซุด้าว
นินชชะช้าวท้าวธรรณี กลองไชยตีทะท้วน เสียงระลั่นเนืองนิน เสียงพลันกันบ่ขาด / แล่นสะสนสะสาด หรอก
ดาบฟ้าจันกันอะมีอกคั้นหาบคางใส่ล้อตางน้ำไฟอะมีอกในบอกใหญ่ใส่หนักได้ ๘ พันอะมีอกชั้นอายหมื่นคนคึ้น
เกล้าหลวงหลายมาเป็นสานแค้นคลั่งทุกที่ หลังไหลมาเป็น ม //

ใบลานหน้าที่ ๑๔

/หาโยธา อันมากยกย้ายยาด ทรา* ไทคนหลามไหลเป็นหมู่ไฟสะสู่สะสนไฟโยเยะระรณระลาด เป็นตั้ง
ฟ้าจักอียดลงมาปานตั้งมหาเมฆหนาหนืด ท้องฟ้ามีดับตฝน ปานตนอินทาทนองอาจ ปานตั้งเขา / สีนุราช
คันธอร นตั้งดอยดงระดอนจักเคลื่อน ปานตั้งดอยถ้ำถือนจักฟัง ปานตั้งแผ่นดินตั้งจักถัน เสียงสั่นเนืองนิน
เสนา คันหมู่เจ้าเข้าพร้อมกันเป็นใจเดียว พากันพร่ำพร้อม / เป็น ๕ หมู่ ยอมจตรงคโยธาวางแหวดข้างข้าง คันว่า
ข้างจักชนคนคึว่า คนจักแล่นมาคึว่า ม้าจักหือแหนแล่นไพบา อาชาไนยไว้แวนขี้ม้าแก้วแควนขับไพร่ถึว่า รถ
จักไกว / กง ดังชะช้าว สันระท้วด้าวอือทือ ผุ่่นายตีหรือกดาบ ลางพร่องถือหน้าไม้พาดป็นอยา ลางพร่องถือ
ผาลากับดาบ ลางพร่องกราบสีนทาใส่สงครามเข้าไหลหลามออกจากนคอรพรากรเวียงไฟปะตูหลวงไขไว้กว้าง /
ลวดท่างทัพข้างอยู่ชุนท่านแลนา ยุสนแต่ ส่วนว่าเสนาแลอามาตย์แห่งพระยาอนังคราชท้าวตนองอาจภูบาล
หาญคึว่าแควนหาญเหลือชะชาติทุกอย่างอาสาเขานันนาตองอาจเท่าปมีผู้เจ้าอาจน้ำพันเขาคี่ //

ใบลานหน้าที่ ๑๕

/ ซบกันชนอหน้า ถีบข้างกล้าใส่ไฟในกลางเส็ก ปางใหญ่หมู่ริพลไพร่กวณเกล้าริพลเขาชรอกขายทุก
เบื่องฝ่ายเวียงวัง หมู่กองหลังแหวดล้อม ตกแต่งพร้อมกัน แ่งฝูงเสนาแห่งอนังคราช ท้าวตนองอาจชื่อ /
ภูมินทรช้ายินหาญหาต้าวหาญดังกล่าวแท้ดีหลี เท่าปมีผู้เป็นเจ้าขับไพร่เข้าพันหลัง โอย ทุกข์ แท้แล หน่อ
เขานันนาฟังพายพิทหน้าหว่ายหนีคึนคนเป็นผืนพายค่านเส็กใหญ่ไล่ตามมาฆ่าเส็กดาเอาได้ / เลียไล่โตมาหลัง
ไล่เต็มทันจะใจ เขาคึ้ลวดพายค่าน ท่านหนีคึนคนเป็นผืนเลียไล่เขาคึ้หกเดินโตมาเมืองเมื่อนั้นแลนา อถราชา
เมื่อนั้น ส่วนว่า พระยาอนังคราช ท้าวตนองอาจทรวงพล / รู้ว่าเสนาตนพายค่านเส็กใหญ่อ้างทั้งหลังท้าวหันบ่ดีคึ
ลวดฟังท้าวคี่หลังเข้าไฟสุโรงโน เข้าไฟสุ่จอมใจองนาท ผู้สลาดชื่อสุเมกขรา อักคชายายอดแยมเป็นที่แอม
หอรท้ยว่าแม่จุง / มีใจต้อง ตนแม่จุงอยู่ในหอห้องซึนสวัสดิ แม่จุงจำเรียวสรีใส่สอง แม่จุงรักสาลูกในท้องแต่
ตามธัมเมเนแม่เนือ บัดนี้ วิบากกัมมมาไควแล้ว พัจักได้สั่งน้องแก้วไว้ลาดรามชมสรีอุตมเอีย //

ใบลานหน้าที่ ๑๖

/ น้องน้อยแม่จุงอยู่เสวยราชสวัสดิกับด้วยญาติกานางเนือ บัดนี้ วิบากกัมมมาต้อง พี่จักได้พรากน้องพี่ไฟไกลพี่บ่หวังจักได้คืนมาครอบพี่บ่หวังจักได้หอบน้องนาทเชยชมสร้อยมเอยีย เจ้าพี่วันนี้พี่ / จักได้ละน้องอยู่พ้อยตนวันนี้ พี่จักได้ละมนเทียน ปราสาทแก้วงามเลิศแล้วยิ่งเวียงยนต์ วันนี้พี่จักได้ละช่างมงคลแลปราสาทพี่จักได้ละอามาศย์หมู่โยธา นางจุงอยู่ในรัฐฐาเมืองมิ่งคอยอยู่เทือะ / นางแก้วยิ่งอุดม วันนี้พี่จักได้ละนางนาทสนมแฝงไฝกับนางหน่อไธ้แม่เทวี พี่บ่หวังจักได้ร่วมรสสร้อยเสียแล้วแลเจ้า วันนี้พี่จักสังเทวีน้องหน้าพรากโคล้คลาคอยอยู่เทือะ / เนือ สุขเมกขราเหย หน่อหล้าวันนี้พี่จักได้อวยหน้าพรากไฟพ้อยคอยอยู่เทือะเนือแม่กลอยใจหนุ่มน้อย พี่จักได้ไฟเป็นเพื่อนอ้อค้อยทะมอยดง พี่จักไฟเป็นเพื่อนสิงสงในปากกว้าง พี่จักได้ไฟอยู่เสพสร้างปาร / มี พี่จัดไฟบวชเป็นระสืออยู่ในศรีน้อยใหญ่แทบป่าไม้หิมพานต์ พี่จักไฟเป็นเพื่อนกว้างพานหลายสำ พี่จักไฟอยู่ป่าไม้พ่่าตนเดียว พี่จักได้ไฟจะเดินขงเขยวหาห้วมันแลลูกไม้เพื่อเอามาไว้ดับไฟ /

ใบลานหน้าที่ ๑๗

/ ข้าวต้มใบเหม้าใส่ไว้เหนือตอง คีหากเป็นคองระสูมาแต่เก่าทุกค่าเข้าไว้เปี้ยวไฟเข้าเจ้ากะทำไฟแต่ก่อนแท้บ่ผ่นเสยกา พี่จักไฟสูงตงหนาย่านกว้าง พี่จัดไฟเป็นเพื่อนแรดข้างอยู่ / สงเสพสร้างกะทำเพียรแลนาแม่จุงหื้ออยู่เสถียรในรัฐฐาเมืองมิ่ง จุงหื้ออวยเจ้ายังยืนยาว จุงหื้อแม่มีเนื้อขาวเหมือนด่าง จุงหื้อมีอายุเจ้าสว่างทีมา ออย่าริบขราถอยเถ้า ขออย่าริบขราเข้าสู่รณฯ วันนี้พี่มาเป็นทุกขเวทนาลำปากเป็นแต่กัมมวิบากจำจนหื้อรา ๒ คนได้เจียรจากห้องจักหื้อราพี่น้องได้พรากเสียกัน หัวอกพี่เป็นควันคี่เพื่อเจ้า เป็นทุกข์ร้อนแล้ว / ยิ่งกว่าไฟรน พี่น้บ่หวังจักเป็นคนยืนยาวได้เพราะว่าจัดได้พลัดแก้วแก่นไธ้หน่อนงคราญคอยอยู่เทือะเนือ สิบบ้านเอยีย ยอดสร้อยนางจุงคอยอยู่สร้างเมืองราเทือะเนือ สุขเมกขราเหยกำพร้า / คอยอยู่เทือะเนือ สร้อยฟ้าแม่สมเสวยชีวิตพ้อยเดียวหายากรา บ่ควรหื้อเฟิ่นข้าขาดตนตายแลนา จุงคอยอยู่กับด้วยหมู่ญาติกาน้องแก้วนางจุงอยู่แล้วด้วยสวัสดิแม่เนือ ต่สุตวา บรมธิดาเทศท้าว //

ใบลานหน้าที่ ๑๘

/ รือทั่วด้าวนานา ชื่อว่า สุขเมกขรายิ่งแยม อันอยู่แอม่แอม่ ตนนางได้ยีนผ้วตนมากแล้ว ออกนางร้อนผะผ้วหนักหนา นางคี่มีน้ำตาตกบ่น้อย เปณนทุกข์ด้วยท้าววาทะทะเล กลางโรงแทบในตรงปราสาท นางแก้วนาทสุขเมกข / รา คี่มีน้ำตาไหลซังเป็นทุกข์ด้วยท้าวมาสั่งขอหื้อเป็นทุกข์ด้วยผ้วสร้อยจักพรากข้างยินเป็นทุกข์อันจักได้เป็นแม่ร้าง จักพรากข้างราไฟ นางนงไวยตนน้อง คี่มีโสภทุกข์ต้องโสกา นางคี่เวทนาร่องให้ / มีอช่ายแม่เซ็ดน้ำตา ปุนกรุณาไซ่น้อย นางคี่ร้องให้ซ้อยๆ หากปุนผ่านเช่นแลนา นางนงคราญคี่บ่อาจจักคอดอยู่ได้ ร้อนวุ้ใหม่

ปานไฟเป็นทุกชีใจนางปานตั้งจักขาดนางคั่นบ้น้อมบาท / ทุรสานยอมือวานใส่เกล้า นางค้อยเอาตีนพระเจ้าฟ้า
ใส่เหนือหัว นางมาเป็นทุกข้มัวเมาโสภโหม เยียะร้องไห้ค้เยียะเจียรจา ว่าข้าแต่พระสมมุติเทพดาเหี้ยเป็นเจ้า
ตนเป็นเหง้าแก่ / โลกา ท่านจักตาอว่ายหน้าพ้อยมาสังข์แล้วจักหนีไฟพระจอมใจเหี้ยยอดสร้อยสังข์บ่เอา
ข้า่น้อยมอไนไปตามตั้งรือ พระองค์งามพ้อยจักมาละข้าไว้ทือเป็นกำพร้าวอยู่คนเดียววันนี้ฯ พระสมเสวียเหี้ย //

ใบลานหน้าที่ ๑๙

/ เลิศหล้านางสร้อยฟ้าจึ่งน้อมหน้ากล่าวคาถาว่า อชชรา ข้าแต่พระราชาธิราชตนองอาจทรงนาม ข้า
ขอโพทวยตามพระเจ้าพระปิ่นเกล้าราชา ขอทือได้อยู่ที่เฝ้าเพียงเท่าตั้งแต่อายุ ข้าพเจ้าพอก / ได้ ๑๕ ปี ข้าค้
ได้มาเป็นเทวีแฝงพระบาทเจ้าจอมลาดบุญช้าง บัดนี้เจ้าจักเที่ยวทางไฟเล่า ข้าจักไปตามพระเจ้าฟ้างทุกแดนดิน
คั้นว่า ข้าบ่หันพระนรินทร์ตนล้าเลิศข้า่น้อยแม่ / แห่แห่น* ตายวอดควาวายแคว้นปราเส็งแคว้นล้าเลิศกว่าเป็น
คนอันได้พรากผัวตนแล เต พระข้าขอพระเจ้าฟ้าอย่าละข้า่น้อยสุเมกขราขอพระอู่กรุณาปรายแผ่ของจุง / เอา
ข้า่น้อยแม่สุเมกขราอันเป็นเมียเทียมตากำพร้าวแห่งพระเจ้าฟ้าไฟไปตามแต่เทอะ ข้าแต่พระราชาเจ้าตนปราบ
แห่งอรธณี อันว่าห้วยโคปมีน้ำแห่งขาดเงินชายคนทั้งหลายคั้นว่า ห้วยฯ อันนั้นขาดเสีย สรีเมืองโคปมีขุนสิภูฐี
เสวียราชเพื่อนค้ว่าเมืองอันนั้นคลาดจากสมปัดติหลายสิ่งเพื่อนค้ว่าเมืองอันนั้นหลังจากราชา ยิงโคปมีผัวนั้นนา
พระข้าคนทั้งหลาย //

ใบลานหน้าที่ ๒๐

/ คิวายิงผู้นั้นไปชั่วข้าผัวชงอันนั้นแล มีสันใดคนทั้งหลายค้ยังเล่าไว้ ค้หากมาได้แก่ข้า่น้อยแม่คนเดียว
ข้าขอพระสมเสวียยอดสร้อย อยู่ละข้า่น้อยอยู่เรือนราม ของจุงเอาข้าไฟไปตามเทอะเจ้า ต่ สุตวา ส่วน / พระ
ยาอนังคราชท้าวไต้ยีนค่านางบ้องนาทเทวี จากาคืออ่อนอ้อย เชิงพระยอดสร้อยขอไฟ ท้าวค้มีใจรักยิ่ง รักขอนชิง
เสมือตา เจจาค้ปลงกรรมอนุญาติ / ทือนางน้องนาทไฟหอม เทียวทางรอม เอากันก้าวไฟสู่ป่าดงหนา เจ้าค้มี
วาจาสอนสั่ง ทือสมมุติตั้งค่านางว่า แม่จุงรส*ยังเปลี่ยนจันแลเครื่องงา แม่จุงรส*ทั้งผืนแผ่นผ้าเครื่องผุง / ตีทั้ง
บัตที่เปลี่ยนจันตั้งแก้วทั้งสะเองคาคคิ้วสองนม นางจุงรส*ยังเครื่องประดับตนแสนสิ่ง เสื้อผ้ายิงของค้ นางค้มี
ใจรักพระจอมเจียรผัวแก้วยีนรักบ่แล้วเสมือใจสรินางไวยค้อยนางท้าวมิ่งแสน / สรีสมบัตมีแลไว้เปล่า นางค้มุง
เครื่องอันลายเก่าตาไฟเอาเกสตนเป็นตั้งแม่ค้เดินต่างหน้าเทียวไกลเจ้าค้หนีไฟกับด้วยเหตุ เยียะแต่งหน้าเพส
ชาวเมืองเพือบทือขร้าวสานเรื่องสักอียด เจ้าค้พา /

ใบลานหน้าที่ ๒๑

/ กันคล้อยคลาดจากเวียงไฟเท่ามีแต่ ๒ สรีนงไวย เพื่อนพ้องเท่ามีแต่สองเจ้าพี่น้องกระสตรา ค้เอากัน
ลีลาจากห้อง ตั้งหน้าเข้าไฟสู่ประเทศท้องหิมพานต์เมื่อนั้นแลนา เตส้ เมื่อนั้นสองกระสตรา / พี่น้องเจียรจาก

ห้องรัฐพรากโคลคลาปราสาท ไผอยู่อวาากลางไพร สองกระสัตราค่อยไผค้ค้อยถ้ำกัมหน้าสู่หนทางพื้นดิน
บางยินเจ็บเมื่อยเหตุเจ้าเทศเหน้อยบ่เคยเที่ยวไผตามดง / เขียวเป็นหินแห่เป็นทุกซ์แท้พร้ายินผ่านท้าวเคย
มีย้วยนหามสนแส่ว ท้าวเคยเที่ยวย่างแ่อวโรงทอง เคยมีเกิบคำรองรับบาทท้าว เคยอยู่เหนือแท่นแก้วลาด /
อาสนาแล ท้าวบ่เคยแปรผวนแ่อวล่า ท้าวค้บ่เคยแ่อวกว่าหากินปูนอินดู ๒ หน่อท้าวเปลี่ยน*ขึ้นเหวหรวดห้วย
ผาชัน ลางที่ท้าวค้ชะเลชะล่ำพลาต ท้าวพะเฟื่องฟ้าชะเลลง ลางที่ท้าว / ค้ผั้นเกาะกอบงแลป่าหญ้า ลางที่
ปานดั่งจักขึ้นฟ้าที่ตอยสูง ลางที่ท้าวค้จุง ลางที่ท้าวค้จ่องเดินดั่งของเครือหวายทุกซ์เหลือหลายเป็นเลือดผาย
หนามยาดเนื้อหนังขาดเป็นรอย ทุกซ์กลอย /

ใบลานหน้าที่ ๒๒

/ ใจ หน่อหล้า หนามยาดผ่าบาทาย่าหินผาตีนแตก ทุกข์ร้อนแรกหัวใจ ทุกข์ทรวงในเท่าฟ้า ปูนอินดู ๒
หน่อหล้าเป็นกำพร้าพรากเมืองมาแท้แลหนอ โอยหนอ ปุนกรูณาบไซ่น้อย ปูนอินดูพระ / ยอดสร้อยสุดใจ เอา
กันเที่ยวทางไกลเมินมากไผแท้หากเย็นวอยเล่าแล เตมคา ๒ กระสัตร่า ฟีน้องเจียรจาห้องพาลาเที่ยวมคาเทศ
ท้องไผสู่ห้องดงไพรเสี้ยงคราวไกลยาว / ยานยินเป็นทุกซ์ ด้วย ๒ หน่อท้าวจักได้เจียรจากดาวสังคยินเป็นทุกซ์
ด้วยมหากระสัตร่าสองเจ้าทุกซ์ร้อนเล่าตรอมใจซ้ำวิบากมกรอมแถมใหม่ เจ้าค้ไพรอดแม่น้ำอัน ๑ ใหญ่ไหล
ขวาง / ไชว้หนทาง ในที่กลางดงหลวงปากกว้างในท่งท่งตึงไพรทุกซ์เหลือใจหลายซ้ำเป็นทุกซ์ด้วย ๒ กำพร้า
ได้อว้ยหน้าพรากเมืองไผแลนา ตตละ คนตวาคันว่าพระราชาไพรอดแล้วค้ที่อนางน่อง / แก้วนั้งเขาแรง
ท้าวค้ไผแสวงหายังไม่รับชะวะไชว้บมีทางท้าวค้ไผหารากไม้ซางเหล้มใหญ่ท้าวค้ไผพินได้นำมาแต่งเป็นแพตรา
พวงหมันในทั้นน้เท่าตนเดียวคั้นไผลมเสลียวแต่งแล้ว //

ใบลานหน้าที่ ๒๓

/ ท้าวค้เริ่มพานางหน่อแก้วเวีอันเป็นภริยาดีขึ้นชี้ร่วมเนื้อที่เรียงองค์แพอันนั้นบ่อาจจักทรงยัง ๒
พระองค์ยุดที่วิญบายบย้าวเท่าดาจม ท้าวอุดมค้พึ่งอว้ยหน้าหลังแปลงแพไผเอาไม้มา / แถมเล่าแอมเหล้ม
เก่าแปลงดี แท้ค้เรียกเอานางเวีขึ้นชี้ร่วมที่เก่าสันเดียว ท้าวค้ลวดสับเสลียวเอากันกว่าพรากที่นั้นคาไฟสอง
เจ้าค้ชวนกันไผยะของท้าวค้บรู้ที่ช่องทาง / ดี ไผเลิงกลางนที่อดมาก รอยวิบากท้าว ๒ ตน บาบมาจนถูกต้อง
เจ้าพระฟีน้องท่านทั้ง ๒ จักป่องตั้งรื้อค้บได้ค้ลวดตกได้น้ำแม่วังใส ๒ เจ้าค้ซ้าลวดไหลไผวันนั้นแล เตสทิส่ ส่วน
ว่า / บาบกัมมมาสยองตอ ๒ เจ้าค้มาพลัดพรากจากเสียกันไผพายหลังมาแปลงต่างคนค้ต่างตกต่างแห่งตก
ท้องแห่งคองควาวิบากหนามาเหนิบหื้อฟองน้ำถึบไกลกัน จักกะทำตั้งรื้อค้บได้ ต่างคนค้ต่าง / ร้องให้เวทนา
เล่าแลนา สามีไซ ส่วนว่าสุเมกขรานางนาทักบทั้งท้าวอนั้งคราซราชา ชุคนชุกิตตนาปรายแผ่ ชุคนชูร้องเรียกหา
กัน ชุคนชุผันกลิ้งเกลือก ชุคนชูร้องเรียกหากัน ชุคนค้ชุผันผายผ่อ ชุคน //

โบลานหน้าที่ ๒๔

/ ชุห่วยหน้าล่อหากัน ยามนั้น สมพารอนั่งคราชาตนิเสส มีด้วยเหตุโพธิสมพาร อันอยู่ในสันดาน
ท้องแม่ คีบพอตกที่ร้ายแก่กลางฟอง ลมพัดไปตามคองวะวาท ส่วน ๒ ท้าวราชเทวี คีโพด้วยดีด้วยง่าย คีโพ
รอด / ฝ่ายเบื้องหน้าคีบพอเป็นทุกซ์ นางแม่ฟ้าตนบุญแลนา ราชบุตรโต คีเหตุบุญราชบุตรผายโผคคีได้พันโศก
สวัสดีแลนา อีโต ปถาย ตั้งแรกแต่นั้นไฟพายหน้า ส่วนแม่ / หน่อฟ้าชื่อสุเมกขรา สรีโสภานาทนึ่ง ได้พันจาก
ห้องความตายคีบสปีหายพันก่อนนางคีบผ่อนเล็งหายังท้าวราชอนั่งคราชตนองอาจชื่อภูธร อนัตถุอยู่กลางวง
วอนกลิ้ง / เกลือก น้ำพัดเพิกโผมา ในกลางคองคาริวลี ตกท้องที่กลางฟอง นางจักรีพรองสนได้คีบได้ เท้าหัน
ท้าวให้อยู่จุมฟู จมฟู นางอินคูคีร้องไห้ แสนโสกใหม่เรณ ตีอกตนร้อนราบ น้ำตาอวยคเป็น / สาย นางคีเสีย
ตายสายสั้น ปานดั่งปิ่นพิชปิ่นปักตักนั้นแลนา อโห วัตเม สุเมกขรานางนึ่งทุกขลุคต้องยงตระหนัด อินคูท้าว
กระสัดตบแล้ว ท้าวผู้ผานแผ้วทรงธัมม์ ว่า อโห โอยหนอ กัมมอันใดมาทันถุก //

โบลานหน้าที่ ๒๕

/ ต้อง ท้อท้าวได้พรากห้องเรณ บาปอันใดมาจนท้อท้าวได้จมน้ำ บัดนี้ ข้าท้อได้พรากจากเสียกัน
จักมีอันใดแลจักมาผ่นออกได้ จักมีอันใดแล จักมาเป็นทีเพิงแก่ท้าวไร้ ท้อพันออกได้ / เป็นคนเล้านี้ข้า เท้าที่แต่
ข้าสุเมกขราผายผ่อควรคูนางคคี ต่ออิฏฐฐานเสียงด้วยบุญสมพารคูนแม่ นบน์อมแปรขอถวยเชิงเทวดาทังหลาย
แหล่งหล้าถวยสัจจะต่อหน้าบ่เชิงขาม / นางคีกกล่าวคางมออาจ นบน์อมเกล้าสวาทเป็นคาถาว่า สุนันตุ โภณ
เต เทวดาโย ข้าแต่เทวดาทังหลายมอสมุอันอยู่ด้าวเขตอาณา ข้าน้อยชื่อสุเมกขรา ได้มาเป็น / อัครชยา
เทียมแห่งท้าวเจียรจากด้าวเมืองมา ข้าคคีเป็นภริยาแฝงพระบาทแห่งท้าวอนั่งคราชบุญเรื่อง เมื่อข้าได้มาบำเรอ
อุปฐากทุกค้ำเข้า หลกบอรบตี ปฏิถวันถึ เอาเป็นเจ้าที่ / เทียมใจมีสัจจะข้าบไหวมีแม่บ่ร้ายแท้แกมมีจิงตั้ง
อัน สจเจ อันว่า สัจจะ ผุ่งนี้หากมีเที่ยงด้วยข้าน้อยเสียงทูลสานแล้วด้วยสมพารแห่งข้า อันว่า มหาคองคัจจะ
ด่างข้าบัดเตียวเสมือตั้งแผ่นธอรณี //

โบลานหน้าที่ ๒๖

/ เทียวท่องได้ ข้าจักไฟชวะไชวรีบเร็วพลัน ข้าจักไฟเอาพระจอมขวัญ จูงออกพันพายนอกคองคา ขอ
หมู่เทวดาเล็งหันแต่พ่อ โผคข้าน้อยแม่ชื่อสุเมกขรา ขอพระอินทผายแปร ท้อผัวข้าได้พันจากน้ำแต่บัดเตียว /
แต่เทือะ ตัสสมิ ขณ ในขณะบัตนั้นบ่เมินนานด้วยเตชะท่านผายโผคน้ำคิลวดล้อนแก่สัจจะนางในกลางคองปา
กว้างน้ำคีค่างบัดเตียวมีใจเสลียวเพียรเชียวด้วยเตชะเสียงด้วยสมพารนางคีมใจบานชม / ซีน โสมนัส ตีน
ยินดีเป็นดั่งมีเจตนาตอบ น้ำคีประกอบด้วยมูทะยังสุเมกขราผายแปรกว้าง น้ำค่างลวดบ่ไหลเพื่อเตชะสีล

ใส่บั้งเคราะห์พร้อมกับด้วยนางท้าวแม่ / อภิภูฐานคิมวันนั้นแลนา สา ทิวส์ ส่วนว่า นางสุเมกษราศัห็นน้ำคางคาคะ
ด่าง นางคิมใจควี่สว่างชมบานมิโสมนัสชมชื่นใจต้องตื่นยนิตปีติมิชื่นยาวเพราะจักได้หันหน้าท้าวที่เทียมองค์
นางปลงใจดี / ชื่นยาว นางคิมพึ่งฟ้าแฉ่นไพเออาพระองค์เรธาธิราช ว่าข้าแต่ พระบาทเจ้าจอมหัวส่วนข้าสุเมกษรา
ยังบุปิตา*ขาดเจ้าอย่าว่า จักได้วินาศสิบหายไว้ข้าพระบุณผายเถิงเจ้าข้าพระบาทเจ้าแม่ //

ใบลานหน้าที่ ๒๗

/ จักตายตางบรม บุญขว้าง จุงสระเด็จออกพันพายนอกคองคางแต่เทือะ ตลา ในกาลนั้นสมเด็จอนังค
ราชา คิมโสมนัสชมชื่นปีติตื่นยนิตกับด้วยสรินงไวยนางนาทเจ้าคเเอาท้าวอนังคราออกพันจากน้ำคอง / คา ว่าสุ
เมกษราเอยียงามแงรู้ว่าบุญเจ้าแต่หลังมาที่อราได้สมสยองบพรากบเคยที่อราได้พรากเสียกับบเคยที่อราทัง ๒
ได้เจียรจากบเคยที่อราได้พัตพรากเสียกัน / พิคียินอัครจรรยใจใจๆ ชีวิตที่ได้คิเพื่อบุญนางบึงที่เพ็งพคิอาคัยเซ็ง
เจ้าสินหาพคิยินอัครจรรยนักหนาบแล้วด้วยอภิภูฐานหน่อแก้วกล่าวคางามบุญมาตงมิชราเชรือกยะ / ย่าวเยือก
ยนิตปีติมิชมชื่นใจต้องตื่นสบายสายอุดมเทียเทศไ้ชีวิตที่ได้คิเพื่อบุญนางสรสิมพารแปรกว้างนังแทบข้างพคิ
หากมิสุขพันจากทุกขที่ียาคคิเพื่อบุญเจ้า / หากพาฟูแลนา เต อุพโภ สิบวัน ๒ กระสัตราคเเอกันสิลาเจียรจาก
ออกพันพรากอนทรายร่าจบหายโพคิเพื่อนางผายผ่อ ๒ เจ้าคเเอมิยหน้าล่อหิมพานต์ไพตามผ่านโสภใหม่ ๒
หน่อไ้คเเอกันไ้ตางไพ //

ใบลานหน้าที่ ๒๘

/ วันนั้นแล ตัสสมิง ขณ ในขณะนั้นบเมินนาน สวรรคบัลลังการแทนแก้ว ทรงอยู่แล้วแห่งอินทา
สุขาดาเทียมคู่เสวยสุข อยู่ดาวตึงสกลวรรค ท้าวอินทาธิราชรู้แฉ้งอาทตรงตรัส ท้าวคิรู้วามหากระสัตรี ๒ เจ้า /
ไ้ตางมาสู่มาอยู่ป่าเป็นซี ท้าวอินทาธิราชตงองอาจด้วยประยาไ้อันจักใช้วิสสุกัมมเทวบุตรลงมาลุ่มฟ้า ท้าว
ตงหนุมหน้าอินทาคเแทนบสนันนี้บอกกล่าวซีทุกอันว่า ตาต ดูกรา วิสสุกัมมเทวบุตร / ตงสลาดท้าวจุงไฟสู่
มนุสยชาติเมืองคน บัดนี้ท้าว ๒ ตงวิเสสจักมาสู่ดาวเขตหิมพานต์ ทานจุงไฟเนรมิตไ้ยังสาลากกลางดงหนา ๒ ที่
ไ้ไ้หื้อ ๒ เจ้าพิน้องอยู่ปรารม / ทานจุงเนรมิตยังจวมขม* พร้อมคุหื้อเป็นที่อยู่เมื่อวัน เนรมิตทังน้ำสนแลน้ำอาบ
มิที่ไ้ลลึงโรงไฟหื้อเป็นที่อาไ้ครทุกค่าเข้า ทานจุงเนรมิตทังที่รสเจ้าอยู่กะทำธัมมทังมะหมากค่า / แลไม้เท้า
ทานจุงเนรมิตทังกระเข้าอันเป็นเครื่องเจ้ารสแลเครื่องบริขารมิหลายประการดูยั้งพร้อมแล้วจุงขึ้นมาสู่ปรังค
ปราสาทแก้ว ราชเมืองเราไพเทือะ ต่ สุตวา โสตถ วิสสุกัมมเทว /

ใบลานหน้าที่ ๒๙

/ บุตต์ ไ้ยนิแล้วยังตงแก้วท้าวอินทาปราไ้สรสอนสั่ง เจ้าคิบอรัตติตั้งคาสอนตามก่อนค่าถ้อยแห่ง
พระยอดสร้อยอินทาคิสระเด็จลงมาจากแล้วเจ้าคิสระเด็จจากชั้นฟ้าแก้วดาวตึงสาสระเด็จลงมา / ตามค่าสั่ง

เจ้าคัมภีร์มิตไวยังสาลาในดงหนา ๒ ที่ใจเจ้าคัมภีร์มิต มีทั้งปรีชาและปรีวาร เครื่องบวชเจ้าคัมภีร์มิตแต่งบอ
รมวลแล้วตามดั่งตนแก้วสั่งลงมา เจ้าคัม / หนังสือตราใส่ไว้ในใบลานตามอินทาคธาณูสั่งไว้ ว่าท้าวไร่เจ้าตน
โตมีใจใส่รักใคร่บวชสร้างประหมวดเขียนเป็นสร้อยอยู่เสพสร้างในปากกว้างเป็นซี / จุงเอาเครื่องสีฝุ่นนี้บวช
สร้างประหมวดเป็นซี อยู่กลางคิริเสพสร้าง ยังปากกว้างเขาเขียว เพระ* เทื่อว่าอันแล้ว ส่วนตนแก้วคัมภีร์มิตเจ็ดคิน
เมื่อสู่ชั้นฟ้าแก้วดาวตังสา สวรรค์เทวโลก / แห่งตนพันเกล้าแลนา อถราชา เมื่อนั้น พระยอนั่งคราษกับทั้งนาง
นาหน้องสุเมกขราคัมภีร์มิตยาตราไฟตาม ๒ นางไวใจปล่องเจ้าคัมภีร์มิตห้องสาลาในดงหนา แก้ว /

ใบลานหน้าที่ ๓๐

/ สาวเจ้าคัมภีร์มิตอยู่สบายเมื่อนั้น แลนา อถ ราชา เมื่อนั้น มหากระสัตร ๒ เจ้า ทำวดีเซไฟสูสาลาคัมภีร์มิต
หนังสือตราอันวิเสสอันท้าววิสุกัมมเทเวศเจ้าไขบอกไว้หลวงหลาย / เจ้าใจผายอวบได้ เจ้าคัมภีร์มิตอันมีสวรรค์ ๒
สร้อยพ้องคัมภีร์มิตใจแจ่มส่องในหนังสือ ท่านคัมภีร์มิตว่าขุนอินทาทสไรมาแต่งไว้หื้อแก่ตน ท้าวคัมภีร์มิตของเข้าไฟดู / ทุก
เยื้องใจ เจ้าคัมภีร์มิตเครื่องสีของบวรโภคมีทุกสิ่ง ๒ เจ้าคัมภีร์มิตยังชมบาน ทางองค์คราณูตนประเลฎ เจ้าคัมภีร์มิตเกิดใจ
ขระสัตรเจ้าคัมภีร์มิตลดปลดปลงไวยังเครื่องท้าวไร่ราชาอันตรทงมาเสียแล้ว / กทา ณจิวรา ส่วนว่าราชาผู้เป็นเจ้าของ
กับนางหน่อหน้าสุเมกขรา ๒ ขระสัตรแค้นไธ คัมภีร์มิตผ้าเปลือกไม้ คัมภีร์มิตเกิบได้มูมมาย นุ่งหนังสือลายพรอก
พร้อย พาดบ่าห้อยดูเฟิงมากแลนา อถ รา //

ใบลานหน้าที่ ๓๑

/ รา ท้าวคัมภีร์มิตผูกเกล้าเกล้า เสด็จดูแท้เพทสมงาม เครื่องปรีชาตามบ่เส้า กตวา ท้าวคัมภีร์มิตไม่ทำเทียว
ห้องเข้าสู่สาลา เครื่องปรีชาคัมภีร์มิตพร้อมพรา เจ้าคัมภีร์มิตตั้งใจหมั้นภาวนา เจ้าคัมภีร์มิตเทียวโถม / โถม (จงกรม) โปมาแลม
เกล้า เหมือนระสีเกล้าเมื่อนานนั้นแล โอโห สุขข์ ท้าวคัมภีร์มิตนำเอามายังอุทานคธาณูถ้อยว่าปารมีสุขข์ พระยออดสร้อย
ไขบทในวงกฏแก้วกั ท้าวคัมภีร์มิตอยู่สร้างสมพารกะทำพรมวิ / ทารอยู่เที่ยงตราบต่อเท้าเสี้ยงชีวิตตายไฟเมื่อนั้นแลนา
/ ตโต ส่วนนางสุเมกขราตนวิเสสคัมภีร์มิตเพทเป็นรสีณี ขอคัมภีร์มิตเกี่ยวลูก โม* ขอคัมภีร์มิตในเป็นชฎานุ่งหนังสือ / เสือ
ลายสนธิไปไม้คัมภีร์มิตรอนอน นางคัมภีร์มิตขอพอรเซิงเจ้า นางคัมภีร์มิตขอเกล้าอยู่เป็นซี กล่าวคำดีขราบไหว นพบาทไร่ทุรสาน
ว่า ข้าแต่ พระภูบาลผัวข้า พระเจ้ายอดฟ้าตนอุดม เจ้าจุง / อยู่สร้างการสมรสกสวาทเจ้าจุงอยู่ในอวาทสาลา
เจ้าจุงตั้งใจภาวนาพะพรา ข้าบาทไร่หากจักอุปัฏฐากเจ้าจุงวัน ข้าจักอุปัฏฐากพระจอมธัมมน์มเกล้า ข้าจัก
อุปัฏฐากพระเจ้าฟ้าจอม //

ใบลานหน้าที่ ๓๒

/ หัวตนเป็นผิวแห่งข้า บ่หื้อพระเจ้าฟ้ายากเคืองใจแลนา / นางสุเมกขราว่าอันแล้ว ต้ สุตวา ส่วนพระ
หน่อแก้วรสไต้ยีนคำเทวีนาทไธ มาบวชได้เป็นชีเป็นรสมาอยู่ปามีคำวา / ขอพอรซึ่งพระภูธรจอมราช ท้าวค
วาทถ้อยจาตี พระรสไต้ด้านตอบว่า สาธุ ครอบใจเราเช่นแล นางเทย สาปิโซ จำเนียรแต่นั้น กาลนั้นไฟพายหน้า
นางหน่อล้ารสไต้ คีปฏิบัติ / ตีบเส้า ทุกคำเข้าแลงาย กวาดเผี้ยวโพซุแห่ง ผับทุกแจ้งโรงไฟ นางคีปฏิบัติไฟ
หื้อกุม ส่วนนางหนุ่มหน่อรสไต้ คลองวัดมีบ่หื้อขาด นางท้าวราชอุดมคีปฏิบัติ / อาสมร นางคีกะท่าหมดไสตี
งามชอบ นางคีปฏิรอดโจอมโชม (จกรม) ปฏิบัติทั้งโรงอาบน้ำกุฎีแต่งเป็นตีสุกล้า แต่งไว้พร้อมช้อนทั้งไม้สีฟัน
แลน้ำช่วยหน้า นางคี้แต่งไว้ / ถ้าช้วน ทั้งน้ำสันแลน้ำอาบ นางคี้ตักตักหอบน้ำมาไว้แล้วส่วนนางแก้วสุเมกขราค
สั่งอำลาชราบไว้ พระบาทไธหัวตน เพื่อจักไฟหาหัวมันแลลูกไม้ นางคี้ไฟเซาะไซ้ได้นำถวายแก่พระวังชาตน /

ใบลานหน้าที่ ๓๓

/ แล นางตายกว่ามาละข้า ไล้อยู่แก่ป่าดงไพรตั้งรือ พระบเอาช้าน้อย พระมอนช้อยแม่ไฟหอมเกล้านี้ชา
ตั้งรือ เจ้าพ้อยมาละดอมช้าน้อยอยู่เจ้าเป็นคู่ข้าจุงคินมาก่อนเทือ บัดนี้ตั้งรือ เจ้าพ้อยมาละข้า / น้อยอยู่ตน
เดียวในดงเขียวเถื่อนห้วยในป่ากล้วยมีดตงตันข้าบหวนหันหน้าฟ้าจหนุ่มหน้าเกล้า สองทีชะแลนา โอยหนอ
พระเจ้าฟ้าพ้อยมาก้มหน้าพรากตายไฟ พ้อยมาละเมียสายไล้เป็นกำพร้า / น้ำพระเนตรช้อยอาดไหลตก ยิน
เป็นทุกข์เหลือชระหนาดเพื่อน้องคราขเจ้าผิวขวัญ เมื่อเมืองสวรรค์เสียวว่าจ้อย มาละช้าน้อยเป็นกำพร้าผ่านผิว
จักเยยะตั้งรือ เด เจ้าช้อยพ้อยมาละ / ช้าน้อยอยู่แก่กลางดงพ้อยมาละช้อยอยู่กลวงพงใหญ่กว้างช้อยหวังเมื่อ
เสียวสร้างประเทศทางที่เมืองหลังช้อยหวังคินเมื่อครอบเมืองเกล้าเสียวสุขเกล้า ๒ ที โอย ทุกข์ แท้แลหนอ ช้อยยัง
/ หวังเพ็งสมพารช้อยหวังช้อยหน้าปางนี้ปลั่งจักได้หันหน้าเกล้า ๒ ที บัดนี้พ้อยตายเป็นผีพรากข้าเมีย
กำพร้าพรากคาไฟบัดนี้พ้อยมาละช้านี้ไธตายพรากหน้าเสียวกันค้อยอยู่ทั้งวันแฝงไฟ //

ใบลานหน้าที่ ๓๔

/ แด้ม ค้อยได้ค้เท่าเสียวตายแลนา บัดนี้เจ้าข้ามาตายเสียว ข้าพเจ้าฟ้าเท่าเมือมอน ข้าจักช้อยวง
แลมเกล้า ร้ายกว่าเก่าแสนที แลนา ดังว่ายังอยู่ในบุรีเมืองใหญ่กว้าง ข้าจักทางไสลิงลาย / ปราสาทหลายเทียม
ยอด ชิดลายลวดทุกพาย ประดับดินชวยองอาจ เหลือยวะยายวาบผิวคำเหลือมีวันต่างๆ ชาวเขียวต่างแดงคำ
ข้าจักห่างปราสาทคำ ๗ ยอด รูปกอดเกี่ยวเกาะกัน รูปหลายอันต่างแด้ม แล้ว / สว่างหันงามคนหลามไหลเป็น
หมุ่มมาพร้อมคูลวงหลายประสาทยายทองเทือก ข้าจักเลือกชากเจ้าส่งสการเป็นผ้องคราญแห่งข้า บ่หื้อข้าเสียว
ไฟ จักกล่าวฉัตรแรไสคราดเหลือมยวะอวยวาด / ผิวแดง ข้าจักแปลงกองหลัวแอมกองใหญ่ ข้าจักเอาเจ้าใส่เผา
เสียว ข้าจักแด้มรูปเทวดาแอนพ้อนเวยะแอย่งอวยอนหากัน ข้าจักแด้มรูปมณีนวันแกมดอกทุกสลอกลายจิมมลัง /

ดิน ตีนแอวย่อมแต่มีรูปพร้อมนานา ดนตรีดาส่งเสพ ค้องกลองเลียบกองไชย กางฉัตรไพ้วะอวยวาด ทาง
ปราสาทบุญขว้าง ข้าจักหื้อเป็นมหาปางอันใหญ่ได้ฟ้าย่อมเรือชาชะแล บัดนี้เจ้าพ้อยมาตายเสีย /

ใบลานหน้าที่ ๓๕

/ ในเดือนบ่มีไฟเป็นเพื่อนข้าเทียมใจจักมีไฟมาให้ท้าวราชจักมีไฟมาอุ้มท้าวอาจเพิ่งพาวไฟจักมาช่วยข้า
เอาอาบน้ำ บัดนี้ไฟพ้อยจักมาช่วยข้าแลมแล้าบัดนี้ไฟจักมาช่วยข้าอุ้มหอบท้าวสร / ไส บัดนี้ไฟจักมาช่วยข้าอุ้ม
เหาะ ไฟจักมาช่วยข้าชนไม้ก่อกองหลัว บัดนี้พระเหนือหัวพ้อยมาตายเสีย ข้าหื้อได้เป็นกำพร้าวอยู่พวยหลังนี้ชา
หนอ ดั่งเรือแล ข้าจักอยู่ได้ใจท้าวขาดเป็นผิตั่ง / รือ ข้านี้จักมีบุญสืบสร้างจักอยู่แก่ปากกว้างยิ่งเดียวล้านี้ชา นาง
คีเวหนาร้องไห้นบบาทไฉ่ผัวตนเยียะเจียรจาคีเยียะให้จะใจ ล้าค้ำผานว่าพระองค์ราญเหยีย เจ้าจอม / ราช บัดนี้
เจ้าพ้อยมาดับจิตขาดตายเสียข้านี้ชา เอโก ข้าเท่าตนเดียวบ่มีเพื่อนเป็นคู่อยู่ในเดือนเทียมทันวันนี้ พระจอม
ขวัญเจ้าข้าง ตายพรากข้างแม่ไฟไกลเสียแท้แลหนอ บัด / นี้พระบัวบานยังบ่ได้เมื่อเสวยราชท้าวพ้อยมาคล้อย
คลาดตายไฟบัดนี้ ไฟจักมาสอนสั่ง จักมีไฟมาตรัสสั่งสั่งกำผู้ใดแลจักมีประหย้าอันสลาคเขื่อนักปราชญ์สี่ลไสไฟ
แล จักมานำหื้อหนีไกลจากบาปการร้าย //

ใบลานหน้าที่ ๓๖

/ ราชผิตธัมม์ ไฟแลจักมานำไฟในทางอันชอบหื้อประกอบด้วยคองคี่นี้ชา อนังคราชา ส่วนว่า สมเด็จ
ท้าวอนังคราชาเขื่อนักปราชญ์บุญเรื่องแต่เมื่อได้พรากเสียเมืองมาเล่าคี่เท่าแต่ข้าน้อย / แม่มาตามตกคองคางาม
แ่งคี่เท่าแต่ข้าน้อยแม่ทิวฐานเมื่อเที่ยวทางมากกลางเดือนคี่เท่าข้าน้อยเป็นเพื่อนเทียมแห่งมาอยู่ในกลางเขา
เดือนกว้าง ข้าคี่หากเป็นเพื่อนพระเจ้าข้าง / อยู่เสพสร้างภาวานาแลนา ข้าแต่พระบุญเรื่องเหยีย เจ้าฟ้า บาบอัน
โตมาสยงตอบข้าหื้อได้กับเจ้ายอดฟ้าสเินหาหยังสมเด็จพระราชาตนประเสฎอันเป็นผัวแก้วเกิดกับตน / นี้ชา
หนอ ข้าแต่ธัมมิกราชจอมเจืองเจ้า เท่าแต่ข้าน้อยเป็นเพื่อนเจ้าตนเดียวอยู่ในดงเขียวขอบห้วยแก่ปากกล้วยแล
เครือหนามอันเป็นผ้านเมียกำพร้าวเป็นทุกข์ด้วยผัวแห่งข้าตายไฟเช่นแลเต เอ / วิ สุขเมขราเยียะเจียรจาคีเยียะ
ให้จะใจล้าเรณ หยังท้าวอนังคราชาบ่แล้ว ยินเสียตายผัวแก้วที่เทียมหัวนางคี่จิ้งก่อกองหลัวสูงอันใหญ่ นางคี่
เอาตนท้าวขึ้นใส่ส่งสการยังพระภูบาลเสียแล้ว นางแก้วแม่คี่จิ้งคิน //

ใบลานหน้าที่ ๓๗

/ มาสู่ศาลาแห่งตนตั้งเกล้าแลนา ตมตถ์ ภิกขเว ดูกรภิกขุทั้งหลายนิยายอันนี้นางอาจเจ้าตน
สลาคทรงธัมม์มีประหย้าจำเล็กแลบรู้งแจ้งแซบพิจารณาอันว่าพระราชานวิเสสนามเทศท้าวกระสัตราตน / ชื่อ
อนังคราชาธิราช ท้าวคี่มีพยธิแท้นักหนาลวดมล้างปัญญาชั้นชะตายกว่าแล นางแก้วกำพร้าวเพื่อนเมียขวัญละ

นางนงคราญไว้เสียดแปล่า ตนนางท้าวเท่าคนเดียวอยู่ไพร่เชียวกลางป่า ยินเป็นทุกข์เท่าฟ้าอยู่เรณ นาง / คีน้อม
หัวตนแทบเกล้า นางคื้ไหว้พระเจ้าพบกับดิน ปัทกษิณ ๓ รอบ ไหว้บนอบวันทา นางคื้ขอสมมาใจๆ ถวาย
ดอกไม้บูชา นางจิงเผาสรีระชากเจ้า นางคื้นั่งอยู่เฝ้าตั้งไฟเปียวถั่งไฟ / ชุกกล้า ไฟไหม้ซึกเป็นกระจวน นางคื้
ตระหมวนผืนผียด นางคื้เหมียดไว้ หากคุดตี ส่วนนางรสีณีหน่อแก้ว คันว่าเหมียดไว้แล้ว คื้จิงคินมาเข้าไฟสู่สา
ลาแก้วอุ้นเป็นที่อยู่แห่งตนเมื่อนั้น แลนา ตัสสมิง ขณ / ทิวเส ในวันนั้น นางบมีคลาด อันว่า ลมกัมมชวาท
หาเป็นบวรานคื้เกิดมาในสันตารเทศท้องในเขตห้องนงคราญมีลักขณางามล้ำเลิศ ผู้ประเสฏฐิสสุดเหลือมนุสย
ชาติเป็นผู้องอาจด้วยปัญญา นางคื้มาประสูติด้วยบุตรดา //

ใบลานหน้าที่ ๓๘

/ ผู้ประเสฏฐิเป็นที่เพ็งอยู่สาลาสรีโสภาล้ำเลิศหากปราเสฏฐิยังโลกาแลนา ตพิสวา นางคื้หันลูกตนเกิด
มาแล้ว ส่วนนางแก้วราชเทวีคื้มีใจยินดีอยู่ค้อย ว่าลูกน้อยเป็นหน่อพุทธรังกรุดนใหญ่ นางคื้เบิกสรีใส่ชื่อเจ้าลูก /
หน่อหน้าองคราญ ชื่อว่าปทุมม กับเหตุเพื่อเป็นลูกท้าวตนิเสสสุดใจนึ้นแลนา สาสวรรค์ อนังคชายา เลิสแล้ว
หันลูกแก้วเกิดกับอก นางยินป็นทุกข์โสภเส้า นางเล็งหันหน้าลูกคื้คื้เยยะเจียรจาวว่า ตาต ดูกรา เจ้าลูกรักสาย
ใจแม่เหีย เจ้าเกิดมาคื้เป็นกำพร้า ได้หันแต่หน้าแม่มาตาบได้กันพระบิดตาพ่อเจ้าแสนโสภทุกข์ เจ้าคื้ยิ่งกว่าไฟ
เผาแลนา เจ้าลูกเหีย / ปองดั่งว่าเจ้าแม่ยังเกิดมายังเวียงหลวงใหญ่กว้างในประเทศทางนครช้างมล้ำซ้อน
หลายซ้ำเงินคำพร้าหลวงหลายสรีสายใจเหียเจ้าแม่แสนสวยพร้อมชุอัน ยามเมื่อแม่ได้ / เสวยรัฐฐะเมืองเรา
เมื่อก่อนแม่บ่ไรพ่อนสักอันจันแรล้าผ้าพอนมีแต่ก่อนหลวงหลายญาติหลายคลื่นเคล้าเขาจักมารับเอาเจ้าประดับ
อาพอรสนสูบสอดแกยอดหล้าแม่กลอยใจ /

ใบลานหน้าที่ ๓๙

/ รัสสมิโสภเส้า เขาคื้จักมารับเอาเจ้าประดับรูปเจ้าแล้วแม่คื้จิงมาเอา มีทั้งผากระเซ้างามผ่านแผ้ว ผ้า
กระเสงามลิสแลจิงเอามาอุทุมลาเผาปานนุนนวรอรุจรจิตใจกับผ้ากาสิเสเลิส / ล้า เขาคื้จักเอามาคำเจ้ากำพร้า
แม่องคื้เดียวกับทั้งคนที่คำแลไตรแก้วใสมาแล้วทั้งไตรคำเขาคื้จักนำไพนำมาอาบเจ้า อย่าหื้อเนื้อเส้าเป็นเว
เขาคื้จักมา / ชัดสีเราแห่งเจ้าลูกหน่อหน้าแม่หมดใส เขาคื้จักกะทำไฟบ่ขาดฝูงนางนาทิดา เขาคื้จักประกบสรี
รารูปเจ้า เข้าเครื่องพร้อมมากนানা บุพผาดตาแต่งสร้อยดอกไม้ / ร้อยเป็นแถวประดับงามองอาจดูวิลาสสรีใส
บัดนี้ บ่ได้หันสายใจพ่อเจ้าท้าวหนุมภูบาลตนิใจหวานอิราขมาเป็นทุกข์แม่ชระหนาดขับเขี้ยวแต่ตนเดียวคูแม่
ต้องทุกข์ผานใจปาน / ไฟลนลูกลูบเป็นทุกข์ถูกต้องนางท้าวแม่ ๒ ทีแลนา เอวี วตวา ราชเทวีคื้ร้องไห้อยู่ซ้อยๆ
นางคื้อุ้มเอาลูกน้อยมาสระสงขำระองคื้ลูกแล้วนางคื้หื้อลูกแก้วดูคินนมเมื่อนั้นแลนา ตโต ปถาย แรก //

ใบลานหน้าที่ ๔๐

/ แต่นั้นไฟพายุหน้า ส่วนว่า นางแก้วกำพร้าสุเมกขราศึค้อยรักสาเลียงลูกเต้าอยู่คนเดียวในดงเขียวผาย
แม่ แม่ค้เข้าไฟสู่ป่าไม้แก่หิมพานต์ไฟแสวงหาหัวมันบ่ขาดนางค้บ่มีพยาธิ / สักอัน ๒ แม่ลูก ค้เอากันอยู่หั้นวัน
นั้นแล มหาสัตโต ส่วนว่า มหากระสัดต์เจ้าพระหน่อหน้าองค์ราญ รูปโสมงามปราเสฏฐ เจ้าได้เกิดกลางดง
ไพรป่ากว้าง เจ้าค้อมพ้อย่างแอ่วเหล่นไผมา เจ้า / ค้ถามเชิงพระมาดาแห่งตนว่า ข้าแต่ศรีพิมาเพียแม่เป็นเจ้า
แต่เมื่อช้าน้อยเกิดมารพ้อยบ่หั้นยังปิดตาแห่งข้า บัดนี้ค้เท่าหั้นแม่แห่งข้าเป็นกำพร้าอยู่คนเดียวในดงเขียว /
ทุกค้ำเข้าส่วนพ้อเป็นเจ้าสั่งเล่าบ่หั้นมานี้ชาหนอ แต่ก่อนพ้อข้าพ่อนหนีไฟหายไฟไหนเสียข้า ละลูกกำพร้ากับ
แม่อยู่กลางไพรนี้ชา แม่เพีย เมื่อนั้นแม่พระเจ้าตนวิเสส / ชื่อชั้นว่า สุเมกขรา จักกิตตนาท้อสุกกล่าวถ้อยถูก
ตามคำมีว่า ตาต ดูกรา เจ้าลูกรักสายใจแม่เพีย พ้อเจ้าบ่เคยผายแผ่ท้อเจ้าลูกรักแม่ได้หั้นยังจอมขวัญแห่งข้าลูก
หล้าแม่คนเดียวแลนา สายอุดมเพีย //

ใบลานหน้าที่ ๔๑

/ ลูกเต้าแม่จักเล่าแต่เค้าคำมาท้อปุดตาได้รู้ ลูกเต้าแม่จึงตรองตรัสว่าเจ้าจอมกระสัดต์เพียวไ้ว่วนฟ้า
ส่วนพ้อพระลูกหล้าค้หากตายไฟตายเสียใจลูกแก้วละแม่แล้วกว่าอายนวยแล้วตาย / ส่วนศรีสายใจพ้อเจ้าตน
ปราบเหง้าพาลานามเมืองอาจชื่อนั่งคราหมีประหยายปัญญาไ้วใสอาจเป็นท้าวอาจทรงพล อยู่เมืองตนสืบสร้าง
ยศท้าวกว้างทั่วแดนดินรือชา ว่าพระภูมินทร์ระเรื่องโรจน์ ๓ ร้อย / โกฎคณนา เมื่อนั้น ยังมีพระยาตน ๑ นา
องอาจมีนามชาติชื่อว่า กุตตราชราชา ค้หั้นริพลมารบต่อ มารบพ้อเจ้ากระสัดตรา พ้อพระยาจึงพาแม่มาอยู่
เถื่อนเป็นเพื่อนพ้อเจ้าบวช / เป็นชี เป็นรสีอยู่เสพสร้างในป่ากว้างภาวนา ส่วนพ้อเจ้าค้มีพยาธินานาต่างๆ ส่วน
แม่นี้ค้บ่ชางเอ่ยหา เหตุว่าอยู่ในกลางภิกขาป่าไม้ส่วนพ้อเหง้าไ้เจ้าค้ลวตมรณามาละแม่มาดา / เป็นกำพร้า
พรัดพรากหน้าแม่ตายไฟแม่จึงตรอมใจโสภใหม่แม่ค้เท่าร้องไห้พ้อเล็งแยง แม่ค้มาแปลงกองไฟหลวงอันใหญ่
แม่ค้เอาท้าวตนพ้อเจ้าขึ้นใส่แล้วเผาเสียแลนา ปุดตาบับานเพีย ลูกแก้ว //

ใบลานหน้าที่ ๔๒

/ พระแม่ คำอันนี้ค้มีแล้วแต่พายหลังมาแล ก้อนหัวใจแม่เพีย ต่ สุตวา มหาสัตโต ส่วนว่า มหาสัตโต
เจ้าได้ยินคำแม่เล่าเจียรจตามมาตาโขกล่าวท้อรู้ชว่าพายหลังว่าพระปิดตาบ่ยัง / ตายกว่าเสียจากเจ้าหน่อฟ้า
คนเดียว ว่าอัน ยามนั้นเจ้าค้มีน้ำตาตกทุกชค้ดอกผะฝวร้องไห้กลางคำผานว่า โอยหนอ คุณเกิดมปลางนี้บ่มีพ้อ
ทุกชล้าต่อเหลือใจเกิดมาในดงไพรกลางป่า / มาเป็นทุกชอันเป็นกำพร้าพ้อตายไฟ ทุกชเหลือใจแท้หนอ ทุกช
เหลือคอกถูกต้องมาเป็นทุกชอันได้มาเกิดประเทสท้อศรีโพเป็นแต่ผีสังอันโตมาเยยะบาปมาเป็นทุกช / หลาย
หากเหลือใจแท้แลนา แม่เพีย นิมนธิ ข้าบ่เคยได้หั้นหน้าพ้อเป็นทุกชแห่งเจ้าแท้หนอเหลือแรง วิบากสั่งมา

แปลงหื้อได้พรากหื้อข้าแล แม่ได้เป็นทุกซ์ลำบากอยู่พายหลัง / นี้น้ำหนอโอย ทุกข์ แท้แลหนอแม่หนอ บัดนี้คัมมา
ละข้าแลแม่ไว้แก่พง พ่อมาละยังราแม่ลูกไว้แก่กลางพงป่าหย้า พ่อมาละยังราแม่ลูกนี้ไว้หื้อเป็นกำพร้าวอยู่พาย
หลัง โอย ทุกข์ //

ใบลานหน้าที่ ๔๓

/ แท้แลหนอแม่หนอ อันว่าราแม่ลูกนี้เนื้อแก่นเป็นทุกซ์หนักแก่ทุกข์แท้เล่าแปรเป็นผานทุกซ์ปี่สำราญมี
มากทุกซ์ลำบากเหลือใจอยู่กลางไพรป่ากว้างอยู่ป่าขวางแครงเชิงข้าคี่หันแม่ผู้เดียวบมี / เพื่อนอยู่ในเถื่อนดง
หนาแม่คี่เท่าไฟหาหัวมันแลลูกไม้เอามาเลี้ยงลูกแก้วแก่นไธชวัน คือตนข้านี้แลนา ตัสสมิง ชนในขณะบัดนั้น
พระกระสัตราตนลูกคี่คิดถูกใจว่าบควรหื้อ / แม่กูได้ทุกซ์ยาก อย่าหื้อแม่กูได้ลำบากเคืองใจด้วยอันไฟหา
หัวมันแลลูกไม้มาหื้อแม่แห่งกูได้ไฟหวอดอย่าหื้อแม่แห่งกูพรอดกฏผอย่าหื้อแม่แห่งกูโพครุม / หนามหนาแล
เหวหาดห้วยเทือะ ว่าอัน คันเจ้ากระนิงใจตั้งนี้แล้วตนแก้วคี่เจียรจากกับพระมาดาว่าตั้งนี้ ออม เมยห้ ข้าแต่พระ
มาดาเป็นเจ้าขออย่าได้เข้าป่าไม้เคืองใจเทือะ แม่เหีย ว่าอันแล้ว / คนแก้วเจ้าก็มีसानสาพระมาดาแก่นไธต่าง
ดอกไม้ปูชาว่าแรกแต่วันนีไฟพายหน้าขอแก้วพำรำจุงค้อยอยู่ส่วสสติ ขอแม่อย่าชีวใจจุงอยู่ในแก้วกู่สาลาตาม
สุขเทือะแม่เหีย ข้าจักไฟจรเดินหา //

ใบลานหน้าที่ ๔๔

/ เออมายังลูกไม้ ข้าจักไฟจะไชเลือกเออมายังหัวมันแลลูกไม้ตามแต่ได้เออมาไว้หื้อมาอันเจ้าสันเป็น
คราบเข้าชวัน ทั้งมุลลมันแลหัวชาก* บราลาหากกับตามฝูงอัมพางามหลายสิ่ง หมากม่วงยั้งหอม / อันมีกลาง
ดงรอมป่าไม้เข้าบาทไรหากจักไฟแม่จอมใจจุงอยู่ในแก้วกู่สาลาข้าจักไฟเออมาหลายลำทั้งหมากข้าแลหมากชมพู
ทั้งหมากพระตุมตุลกีใหญ่ข้าไธแม่จักเออมาหื้อเป็นของกิน / พระมาแม่เจ้าทั้งแดงเต้าแลม่วงสีลา ข้าจักไฟเอ
มาพร้อมกัปหมากพระจับมาหลายมากทั้งมันอ่อนชวาก* แลมันมือเสียมันแกลเครือแรบรอย หมากไม้สอย
ปลายพวงในดงหลวงมี / หมากลูกน้อย หากจักค้อยไฟหาขงชวามาหื้อได้ยังหมากไม้ลูกทั้งมวล แม่อย่าผานใจ
อวนอวนอ่อน ชันจักกะทำแทบผ่อนชวัน ข้าจักไฟเออมาหื้อแม่ได้สันทุกคำเข้า แม่เป็นเจ้าอย่าได้เคืองใจพระ /
มาดาอย่าได้ไฟลำบากไว้ ข้าอันเป็นลูกกำพร้าวหากจักไฟนำเออมาหื้อแม่ได้กินชะแล แม่เหีย ต่ สุตวา สุขเมกขรา
หนุ่มหน้าไธอินคำลูกเต้าปทุมมกุมมารกล่าวคำหวานถึถ้อยนางคีมิน้ำต่าย้อยตกลง //

ใบลานหน้าที่ ๔๕

/ นางจิ้งกล่าวซึ่งพระจอมวงศ์ยอดสร้อยว่า เจ้ายังหนุ่มน้อยจาวจีในศรีไพรปากกว้างมีทั้งแรด ช้างแล
กวางทราย เสือหมีควายมีมาก เสือโคร่งหากเป็นขุม ผงสัตว์ข่มหลายสิ่ง วอกค่างวิ่งปล่าวเพี้ย เจ้าบได้จักเคียด /
เหมือนดั่งแม่ สัตว์ลายแพร่เต็มไฟ บ้างบินไผะวุ่น ปุรกล้วนนักแก่เจ้าลูกรักแม่อย่าไผเนือ พระบุตรตาเหี้ย เจ้าแม่
เจ้าจักไฟเดินดินแก่เครือหวายเจ้าจักเป็นทุกข์หลวงหลายเจ็บแสบ / ทางทึบแทบผาขาบาดบาทน้อยนาท
หนามเกี่ยวยากสุกพองพื้นดินถองเลือดย้อย หนามเสียบร้อยเป็นรอยเป็นทุกข์กลอยใจเจ็บแสบทางหอมแคบผา
คมบาดตนจมเจ็บไหม้ / แก้วแก่นไธ้แม่อย่าว่าจักไฟเนือ เจ้าแม่เนือ คันว่านางท้าวผู้เป็นแม่ห้ามตนลูกสนี่แล้ว
ส่วนนางหน่อแก้วสุเมกขราอันเป็นมาดแห่งเจ้า นางคียับไม้เท้ากับขอแลเสียมไม้แง่ม / เทียมสักกัระ หมายกระ
เข้าหากนำไฟจรเดินดงไพรเถื่อนถองไต่ตามช่องทางเที่ยวรอดเขาเขี้ยวชอบห้วยดอยเล็กช่วยรกรัก* นางคิเท่า
มัวเมาหาลูกไม้เซาะได้แล้วคือเอามาเลี้ยงบุตรตาหน่อพระเจ้าตนหนุ่ม //

ใบลานหน้าที่ ๔๖

/ หน้า ชื่อปทุมมกุมมารวันนั้นแลนา มหาสัดโต ส่วนมหาสัดโตเจ้าตนหนุ่มหน้าปทุมมกุมมารคี่คิดใจ
ผ่านอยู่ใจๆ ว่าแม่แก้วแก่นไธ้แห่งคุจักไฟในกลางเถื่อนคี่มีเพื่อนเพี้ยมตนหลอนมือนทรายอันใด / อัน ๑ แต่
คู้คี่บู้ที่แม่คูไฟควรคู้ผันไฟไต่เต้าเข้าป่าไม้ทวยหาไฟตามแม่มาดาเป็นเจ้าในเถื่อนเส้าดงต้น คันคู้ได้หันแม่แล้ว
จักคลาดแคล้วคั่นมานอนในศาลาอยู่ถ้ำค้อยทางแม่ / แหม่งเข้าจักมายามเมื่อพระมาดากำพร้าสั่งลูกหล้าจักพระ
เจ้าคี่กระนิงใจว่าดั่งนี้แล้วตนแก้วคี่ไฟตามเถิงเมื่อยามแม่เจ้าจักมารอด เจ้าคี่ค้อยต้นสอดเครือหวายผาย / ดิน
คั่นมาก่อนมาอยู่ถ้ำก่อนแม่มาดาอยู่ศาลาข้างถ้ำหันหน้าแม่ค้อยทางเหมือนดั่งตามแต่ก่อน ตั้งสติบ่ผ่อนสนี่ คัน
หันแม่เทวีมารอด ตรีเล่นต่อนก่อนค้อยคั่นให้เจียรจาอันแอ / ให้อันแม่กินนมแม่คี่ชมจอมขวัญแล้วจับแก้ว
ออยู่ว้ายแย้มค้อยเจียรจาสองกระสัดราแม่ลูกคี่ชวนกันเข้าสู่ศาลานางคี่ปลดลงพาไว้แล้วคี่อุ้มเอาลูกแก้วแม่มา
ชมป็นกินนมอุ้ม //

ใบลานหน้าที่ ๔๗

หอบป่าด้านตอปลุสากับมาดา ๒ เจ้าป่าด้านเล่าเจียรจากินผาลาแลหมากไม้ นางแก้วแก่นไธ้หาก
กินอันมีคำสอนป้อนลูกว่าอันนี้ร่าจักไว้กินวันพรุกยามงายกินเทือะสายใจเหี้ยเจ้าแม่ / ลูกแก้วแม่จึงสั่งลุนคำ
แล้วชวนกันนอนกว่า ส่วนนางแก้วกำพร้าคี่กล่อมลูกหล้าตนนอนคี่หากมีในกาลก่อนพันแล้วผ่อนเมินนานคี่มีวัน
นั้นแลนา ปุนนทิวเส ในวันลุนรุ่งเจ้าแม่พระเจ้าสุ / เมกขราคี่กระนิงหายังผาลาลูกไม้ นางคี่สั่งลูกแก้วแก่นไธ้
แห่งตนว่าสรี่ดั่งตมเหี้ยเจ้าหล้าแม่จักไฟหาลูกไม้แก่กลางดงเจ้าอย่าประสงค์แอว่าหล้าเหลนเนื้อคาบคั่นเอา /
ไพชา เจ้าแม่ป่าไม้หากมีเสือแล เจ้าแม่เหี้ย ว่าอันแล้ว นางหน่อแก้วสรี่คี่พรากศาลาหนิกว่าเข้าสู่ป่าดงไพร
นางคี่ไฟแสวงหาหัวมันแลลูกไม้ได้แล้วไต่เที่ยวมาสู่ศาลายาม / คำตาวันจักตาตกตำลึบดอยไกลจอยวอยนาง

รอดนางค์คิดถึงยอดเท้าจอมใจเซ็ญมิในไพรเป็นเหตุท้องฟ้าเป็นเมฆบดบัวเป็นโกลาหลกเกิดก้องเสียงฟ้าร้องลั่น
ลมฝนสายฟ้าลมยาวแมบเสียงแผ่แผดเป็น //

ใบลานหน้าที่ ๔๘

/ สายฝนประผายตกหลังไม้ซันค้ำนหักลงในกลางดงบดมืดค่ำชะชืดบั้นทางสุเมกขรานางผู้แม่นางคื
กลัวตายแต่อนทรายกลัวเป็นเหยยะหลวงหลายหนึ่งหนีบ นางศรีบริหุยหายนางคืปรายตัวเข้าไฟสุ่มไม้หมู่ /
เครือหนาม นางคือยู่ตาม อเชจ* แห่งตนหันแลนา ตัสสมิง ฌมมิกั ยามนั้นยังมีจอมปลวกหลวงอัน ๑ เป็นที่เพ็ง
แห่งผุงงูเข้าอยู่ในรูกลวงใหญ่สอดแล้วไล่สนกันทางเกี่ยวกันเกาะกอดเกี่ยวสนสอดโพมา / เข้าอโสรอยู่หันในที่
นั้นหลวงหลายยังมีงูลายตัว ๑ ใหญ่อยู่ในบึงหันคคาลัยมีพิษผายนักแก่ไต่ยีนนางท้าวแม่สุเมกขราคายตัวมาแ้ว
หันตัดนั้นอโสรมันบมีใจ / กรูรากาโชตว่านางท้าวจักมากจะทำโทษแก่นันคักระสุนเคียดมากมันคืออกจากกรูมา
มันคืผู้พิษใส่ตาประผ่านางท้าวแม่คืแปรตนท้าวทั้งยีน นางค็นอนเหนือผืนแผ่นดินลา อินดูสร้อยฟ้าสุเมกขรา /
เช่นหนอ สา อัดตโน ส่วนว่านางท้าวสุเมกขรานางคืเวทนาลำบากนางคืบียิตยากด้วยตน นางคืเท่าคิดถึงพระ
จอมวงค์ยอดสร้อย นางคืมาคืค้อยค้อยๆ บ่วง นางคืมาทรงโสกาโสกาเสรั้าเวทนาหาเจ้ารา /

ใบลานหน้าที่ ๔๙

/ ชบุตรตาแสนโสกาหมอดไหม้ นางพอบอไ้ค็เลงเวทนาเจ็บปวดงูลายสขบเจ็บ นางคืมาเมื่อยเหน็ด
สแปงไหม้ นางคืมาร้องให้แหบเสียงเซยว่า ออชชในนี้แม่คืมาเป็นเคราะห์เสียลำบากพิชหากขบ / ตายเสียลูกเต้า
วันนี้แม่คืจักคว้ำหน้าท้าวเป็นผีปางนึ่งแม่บ่หลังจักได้หันสรีบवानลูกเต้าปางนี้แม่บ่หลังจักได้หันเจ้าลูกรักแม่
พ้อย ๒ ชะแล หน่อเจ้าราแม่ไ้อยหนอ ยินอินดูสรีบวทองแ้วน / ฟ้า พระหน่อหล้าเป็นกำพริ้าพ่อคืบั้น บัดนี้ซ้า
วิบากบ่เสียแต่แม่คืแต่ผู้เดียวอยู่เลี้ยงคืซ้าชีวิตเล่าตายเสียเล่าแลหนอ ยินอินดูเจ้าปทุมมกุมมารบุตรตา คราญ
งามแ่งวัน / นี้เจ้าจกนคืเป็นกำพริ้าอยู่แ่งกลางดง อินดูปทุมมกุมมารได้ทรงทุกขียากวันนี้เจ้าคืเท่าจกกันอยาก
แลงชายชะแล หขอเจ้าแม่หนอ อินดูปทุมมกุมมารกลอยใจเจ้าแม่วันนี้เจ้าคืจกนั้งให้ / แลอยู่ค้อยทางแม่แล
หนอ ตามตั้งชวันมาแต่ก่อนค็นแม่เมื่อรอดห้องสาลา ค็นว่าวางกระเข้าไว้แล้ว ลูกแก้วย้อมมาหากินแลนา เจ้า
ลูกรักแม่ผู้เดียวเหย ยินอินดูปทุมมกุมมารลูกเต้า เจ้าคืจก //

ใบลานหน้าที่ ๕๐

/ ไต้นอนเหนือดินตายพัตแม่วันนี้เจ้าลูกรักแม่จักได้อันแ่อหาไผนี้ชาหนอชวันเจ้าลูกรักสยใจหันแม่
มาเล่นต้อนให้อันแม่กินนม ยินอินดูปทุมมกุมมารหน่อไ้ไผแลจกมาอุปฐากเจ้า / กะท้าวตรหากพอใจ ไผ
แลจกมาขัดสีไครยามเมื่อเจ้าอาบน้ำ ไผแลจกมาอุ้นเนื้อเจ้าเมื่อยามนอน ไผแลจกมาช้อนหม่มผ้า ยินอินดูปทุมม

กุมมารสายใจแห่งข้า ยินอินดูลูกหล้าแม่ / สมเสริย ยินอินดูลูกชายเดี่ยวตนสลาด วันนีแม่จักได้ละอวาหาไว้
เสียเปล่าเย็นวอยชะแล กลอยใจเหีย เจ้าแม่วันนี เจ้าจักได้แลอยู่ค้อยทางบ่หันคูนางเมื่อรอด คีจัก / ร้องให้
หอดหิวตายชะแลหนอ อินดูปทุมมกุมมารหนุ่มหน้าขึ้นช้อยสอบ* บัดนี้อาสมบทนอคีจักเย็นวอยวิง
เป็นทุกขียิ่งหนักหนา อินดูปทุมมกุมมารสายตากำพร้าลูกหล้าแม่ตนเดียวอยู่กลางดงเขียว / ปากกว้างเจ้าจักได้
อยู่เป็นเพื่อนช้างแลเสื่อหมี่ เจ้าจักได้เป็นเพื่อนราชสีห์สิ่งใหญ่ อยู่กลางป่าไม่มีดงเขียว เจ้าจักอยู่คนเดียว
ค้อยๆ อินดูปทุมมกุมมารนาหน้อยหนอกลอยใจเจ้าคีเที่ยงจักอยู่กลางไพรปากกว้าง /

โบลานหน้าที่ ๕๑

/ เป็นเพื่อนช้างหมู่กวางทราย เจ้าคีปมีสหายมาเป็นคู่ เจ้าลูกรักแม่เท่าจักได้อยู่คนเดียวในดงเขียวป่า
ไม้ อินดูลูกแก้วแก่นไร่แม่เซ็ญใจ นางคีมีน้ำตาไหลเรริน ร้องไห้เป็นทุกขี ดวงดอกไม้แม่เหลือ / อก นางคีข้า
มีน้ำตาตกแฉกฉั่ง นางคีร้องให้สั่งเจ้าปทุมมกุมมารด้วยประการดังนี้ใจๆ ข้ายินเป็นทุกขีแสบใส่ในตนเป็นทุกขี
นางเรรินจะใจว่าทุกขีอันนี้คืบ่อาจได้แก่ข้าคนเดียวฝูงคนเที่ยวในโลก / คีเที่ยงได้ต้องทุกขีโสกเสมอกันเท่าบ่ได้
หันหน้าลูกน้อยเจ้าตนหนุ่มน้อยปทุมมกุมมารคีข้าเต็มแถมผานแม่แลนา อหิ ทุกขี อันว่า ทุกขีอันนี้น่าสาย
สั้นปานดั่งปิ่นพิชปิ่นปักตานี้แลนา ปุตุตัสส / ขอเทพดาเจ้าทั้งหลายพอมายผ้อหื้อข้าได้หันหน้าลูกแก้วหน่อ
สายใจทุกขีคลาไคลหายแต่ หื้อเจ้าลูกน้อยแม่อยู่สวัสดิ์แต่เทือะ เจ้าแม่เหีย อั้งชะในวันนี ความอนทรายคีมีใน
ป่าพิชขลุ่ยคี / ข้าเล่าเต็มตนเล่าแลนา เอวี่ รวชี่ นางสุเมกขราคีมาร้องให้จะใจจ้ร่ารนาหยังเจ้าราชบุตรดาแค้น
คั้งพิชขลุ่ยถึงคีลวดสิมโสรมนางคีมีลุ่มตั้งอันขาดนางท่วคีลวดมรณาตายไฟเสียแท้แลนา //

โบลานหน้าที่ ๕๒

/ ยินอินดูนางสุเมกขรากำพร้าตายพรากหน้าลูกตนไฟ ละสายใจพระหน่อหล้าไว้หื้อเป็นกำพร้าอยู่ลูน
หลังโอยทุกขิงแท้แลหนอ นางสุเมกขราตายไฟแล้วละลูกแก้วตนแล้วกว่าเย็นวอย นางคีตายไฟพ้อยบ่ถ้า ละ
ลูกแก้ว / กำพร้าเหมือนบ่ไรแท้แลหนอ ตถา ในกาลนั้น มหาสัตโต ส่วนว่ามหาสัตตเจ้าท้าวหน่อหน้าปทุมมกุม
มารเจ้าคีมีคำพานักแก้วว่าวันนีแม่สังแลนางมาเป็นเหตุสันไตชา ในป่าแม่คูไฟ / แอ่วล่าแสวงหายังผาลาลูกไม้
มาบ่ได้เกิดเป็นกลางชะรือ รู้ว่าแม่ข้าไฟเป็นสันไตในป่า แม่ข้าลวดบ่หันมานี้ชา บัดนี้หน้าดาววันไสตกตกต่ำอ้อย
ช้อยคำยินวอนนกงอนคอนจับกิง / ร้องหลายสิ่งเนื่องนั้น นอนคอนชั้นร้องเรียก คำไม้ไก่อ่เรียงกัน รอยว่ามีอน
ทรายมาผั้นแต่บังเกิดแม่ข้าสุเมกขราเจ้าคีคองหาแม่ตนใจๆ ว่าแก่นไร่เป็นเหตุสันไตนี้ชา หัททย เจ้าคี / กระจนิง
ใจตั้งนี้แล้วท้าวหน่อแก้วตนปราบโลกา เจ้าคีพรากสาลาไฟเล่า ไฟเซาะหาแม่เป็นเจ้ามาดาในดงหนา ทุกทีคื
เป็นสงัดชื่บ่หันทาง เจ้าคีค้อยไฟตามแนวทางท้าวตนแม่ตามแต่ก่อนแม่เคียไฟใน //

ใบลานหน้าที่ ๕๓

/ กลางไพรเถื่อน ข้าทุกทำน้ำแลดอยดง เหมือนตั้งราชหงส์พลัดแม่ ทุกซ้นักแท้เลหือใจ บ่มีไผมาสอด
เสี้ยวบินแอ้วเกี้ยวแสวงหาในดงหนาป่าไม้ไพหาแก่นไธ้แห่งตนวันนั้นแล มหาสัตโต ส่วนมหากระสัตต์เจ้า / ท้าว
หน่อหน้าปทุมมกุมมารเจ้าคมีคำผานโสกไหม้ พระหน่อไธ้เยียะให้คี่เยียะแล่นไพหาเจ้าคี่บ่ไธ้ยินเสียมาดาสิก
อຍาด เจ้าคี่บ่ไธ้ยินเสียงปากแม่เจ้านาทหน้อยสัคคำ เจ้าคี่กลัวตาวัน / ตกตำมัวมืดคำ หันหนเจ้าเรณรื่องให้หา
แม่ออกไธ้นางเมือง พระบุญเรื่องธิราช เจ้าหน้อยนาทกุมมาร เจ้ายินผานรื่องให้ อยู่ไจ้ๆ น้ำตาตก เป็นทุกซัด
อกบ่แล้ว ตนแก้วกล่าวคาถา / ว่า อุมม กถิ ข้าแต่ศรีมาดาเทีย เป็นเจ้าข้าลูกเต้าจรเดินดินหาัยพระมฤดาแก่น
ไธ้ บัดนี้แม่เป็นเจ้าไฟอยู่ที่ทางโคนี้ชาหนอ แม่ศรีสายใจแห่งข้า ออกมาหาลูกน้อยแม่สัคคำแต่ / ฟ้าหือ แม่เอีย
รู้ว่าแม่เทียวทางมาอดิตมากแม่ลำปากบ่ดีใจแม่ล่งไฟสัครแลอาบน้ำ รู้ว่าแม่ยังอยู่ในเถื่อนถึแลคู้หา รู้ว่าแม่ไฟ
แสวงหาผาลาบ่พอนเหมือนตั้งแต่ก่อนคินหลังนั้นชา รู้ว่าแม่ //

ใบลานหน้าที่ ๕๔

/ ข้าพรากดงหนามาแล้ว นางแก้วคอยเทียวมารอดสลมกวางกลางท่าทางดงดอน แม่ข้าหลอน
ลำปากอดิตพัก หากหลับนอนแทบเหมือนขอนเอียยัดไว้ นดงแก้วแก่นไธ้แม่หลับไภกลางดงไพร ยังบ่ตื่นหลับบ่
ซึ่นลวดลิม / มาชะรือ รู้ว่าแม่ข้าไฟอยู่แก่หินปรา* เทียวไพมาพลาตกิงแหวดาซิงตกดอยอันชะรือ บัดนี้แม่ข้า
ไภกลางดงไพรผับป่าแสวงหาแอ้วล่าผับดง งูเหลือมหลวงไล่ข้า คันเอาแก้วกำพร้าวแม่พระข้าไฟ กิน / อันชะรือ
รู้ว่าแม่ข้าไฟกินน้ำยังท่าป่าใหญ่ลามาทันนั้นมใจผันอยากเนื้อลวดซึกเอาแม่อุ่นเนื้อไฟกินชะรือ ปลาทังหลายใน
น้ำปลามุดคำอะอดุปลาสมุดแล*ปลาจตมีทังหลายชะลากแลปลาบีก อยู่ / ว่างเล็กตัวใหญ่ ปลาเหลื่อมใหญ่กิน
คน ปลาพวนสนแอ้วล่า มีทังปลาหาวแลปลาชะเพียน มีทังปลาเหียงแลปลาบอก ปลาเอียดลวดชมวัง ปลาคัง
หนิงผิวสอทังก็มิกอกแล ปลาทังหอมปลาใหญ่พร้อมนานา หันมาตาลงอาบยับ / ได้จวบบไฟกินชะรือ รู้ว่าผุง
เสื่อสิงห์แอ้วหล่าหันแล้วคว่าเอาแม่ข้าไฟกินอันชะรือ บัดนี้แม่ข้าไฟกลางดงไพรปากว่างทุกประเทศทางศิริ
ราชสิห์เดินคินช่องเสื่อโครง อย่องเติมทันเสื่อเหลื่อง //

ใบลานหน้าที่ ๕๕

/ หันไล่ข้า คันคาบคว่าเอาแม่ข้าไฟกินนี้ชา รู้ว่านกหัสติลิงคี่บินอากาศซุดไธ้ยาดพาไฟตกแดนไกลบ่
หันซาก ลูกน้อยหากเดินหานี้แลนา แม่เทีย โอยเป็นสันโตชา นางท้าวแม่ไฟอยู่ / แก่แดนโคนี้ชา ข้าไฟจรเดิน
หาทุกตัวด้านขอบห้วยปรานลาวผา* ข้าไฟเรียกรื่องหาไจ้ๆ กลางป่าไม้หลายที แม่ข้ามีทังโตชา ข้าคี่บ่รู้ที่เียน
สัดซึบ่ไธ้ยินเสียงขาน บัดนี้แม่ข้า / ไฟหิมพานต์ป่าไม้แม่แห่งข้าบาทไธ้มาบได้ ตายไฟแท้ชา บัดนี้แม่มาละลูก
น้อยให้ชะซิดชะซ้อยอยู่กลางไพร บัดนี้แม่มาละลูกสลายใจตายกว่ามาละข้าเป็นกำ / พร้าอยู่ลุนหลังนี้ชา ข้า

แห่นตายไฟค์แควนประเสฎฐ์ล้ำเลิศมาเป็นคน คั้นว่าแม่ต่นตายพรากหนา เป็นกำพร้านี้ค้หากแควนผานแท้แล
นา แม่เอีย มีพ้อผู้เดียวค้บหันหน้า ยังคาแม่แห่ง / ข้าผู้เดียวมาอยู่กลางดงเขียวเถื่อนถ้อง ทุกข์ถูกต้องมีมวล ๒
แม่ลูกชวนกันมาอยู่ในแก้วคู่ดงหนา แม่มาดาค้มาพลัดพรากข้ามาละลูกไว้หากเป็นผานแท้แล คาหนอแม่หนอ
เมื่อนั้น เจ้าปทุมมกุมมาร ค้มี //

ใบลานหน้าที่ ๕๖

/ คำผานโสกไหม้ในกลางป่าไม้ดงไพร เจ้าจรเดินไพหาแม่ต่นใจๆ ให้อ้อนแ่อปุรวอน เจ้าค้ไพหาในดง
ดอนทุกที่ ค้สังคักขี้เย้นวอยแลนา เอว มหาสัดโต ส่วนพระมหากะสัดต์เจ้าท้าวหน่อเหน็บปทุมมกุมมาร ล้ำคำ
/ ผานถ้อยถ้เจ้านางนาคค้บควักกังวล เจ้าค้ต็อกต่นร้องให้จะจ้ใจเล่นรนหายังพระมาดาเอนใจ ในป่าหิมพานต์ค้มี
ด้วยประการตั้งนิว้นั้นแล อนุทกาม เจ้าปทุมมกุมมาร ค้มีใจรักแม่ให้อ้อน / แฉไพหายังมาตาแม่เจ้า เข้าป่าไม้
ต่นเดียว เทียวตามรอยคั่นช่องตามรอยแม่ท้าวทองเที่ยวไฟเสียงคราวโกกริ่งลี้ครอดที่เคล้าไม้เพื่อยพวงรอดจอม
ปลวกหลวงที่หั่นคุ่มไม้ั้นนหากเพิง / กลัวเช่นแล เมื่อนั้น ส่วนต่นเจ้าปทุมมกุมมารเจ้าค้มีคำผานร้องให้เข้าไฟสู่
คุ่มไม้เพื่อยหนา เจ้าไฟเซาะหาแสงสอด เจ้าค้ไพรอดที่ทองท้าวต่นแม่เจ้าทอดต่นตายเหนือดินตายเดียวรดา
ยามนั้น / ใจเจ้าปานดั่งจักขาดตายไฟตามแม่แลนา สรรีเจ้าปทุมมกุมมารท้าวต่นคราญหนุ่มน้อย รู้ถ้อยกรี
ยาจากคำตริรักแม่ให้อ้อนแ่อนอนแฝง จากคำแพงรักแม่ แก่ป่าหญ้านางนอนแทบเหมือนขนเอียยดชื่อ //

ใบลานหน้าที่ ๕๗

/ ที่นั้นชื่อว่าอ่อนเด็กร้ออนขนไกลเที่ยงเย็นสัดต์เที่ยงคีน ตาบมีนหลักกว่ากลางเถื่อนฟ้าดงเขียว ต่น
เดียว นางตายแล้วละลูกแก้วเย้นวอยเจ้าต่นพ้อรักแม่แม่หน้าชูปเหนือออกเจ้าตจใจฟุ้งฟ้าเวตุนางท้าวแม่ตาย
ไฟกลางดง / ไฟเถื่อนถ้องมือลูบท้องแม่มาดาเจียรจากคำถ้อยถ้ ว่าแม่คูนนี้เป็นสันใดยังมีใจรู้ว่าบมีชาหนอ ราชา
เหนือหน้าพ้อพระเจ้าปทุมมกุมมารมีสมพารบถ้อยเจ้าค้ค้อยคำดูแล้ว หัวใจแม่แก้วสุเมกข / รา ค้รู้สภาวะอัน
ยังอ่อนระมุนต่องในมือเจ้าค้ลูบหุบถ้อยอยู่ค้อย มีน้อยพลาดอกนางลูบว่างเสียเปล่า ปากต่านเล่าเจียรจา แห่ง
มาดาต่นแม่ ให้อ้อนแ่อวอนคีนเป็นดั่งจักมีนตามา / ป่าชันแท้หากหนีมไผยามนั้นใจเจ้าปานจักขาดทุกลกนชาติ
เหลือแรงเจ้าค้แปลงคองางท้าวแม่ที่อแทบแท้ด้วยดีเจ้าค้อยอัญชูลีใส่เกล้า ไหว้พระบาทแม่มาดาเจ้าค้ยกเอาบา
ทาแห่ง / มาดาต่นแม่ขึ้นไหว้แต่บนหัว สันทั้งตัวชุกล้ำ นองเนตรน้ำตาไหลยินทุกข์ถนัดใจพะผ่าว เจ้าค้ร้องให้
กล่าวคาถาว่าดั่งนี้ ฏฐุเรฐี ข้าแต่แม่เทวีเป็นเจ้า ข้าลูกเต้าปุตตาขอแม่คีนมารีบแท้ ข้ายืนทุกข์ /

ใบลานหน้าที่ ๕๘

/ แก่เหลือใจเช่นแลนา แม่เอีย ตั้งรื้อ แม่เป็นเจ้าพ้อยมาละลูกเต้าไว้หื้อเป็นกำพร้าอยู่ลุนหลังนี้ชา โอย
ทุกซังแท้แลหนอ แม่เอีย ข้าลูกน้อยหน่อปุตตาไฟซบหาในปากกว้างเถื่อนฟ้าดงเขี้ยวข้าเทียว / หาทุกแห่งทุก
งึมแก่หินผา ทุกหนามหนาเถื่อนถ้ำ ทุกท่อน้ำลอมคา ในดงหนาเถื่อนกว้าง ประเทสทางคอยดง ในพงไพรป่าไม้
ข้าคี่เซาะไซ้ให้ ผันหายงมาตาแม่ข้าแม่กำพร้าตนเดียวแล / แม่เทีย เอว โปธิ สัตโต ส่วนบรมโพธิสัตว์เจ้า ท้าว
หนุ่มหน้าปทุมมกุมมารหน้าตาปานหนุ่มน้อย หน้าขึ้นซ้อยสมเสียว แสงสอดเทียวท้าวคี่ไพรอดตนนางนอน
หงายคางหลับ / อยู่ต่าย ไฟสุ่เมืองผี กลางคีรีป่าไม้ เจ้าหน่อไธคี่เสียบตายดินสิ้นระสายตามหอมแม่ท้าวแผ่หน้า
ลิมคิงเป็นทุกซังจึงใจมากคำล่ำบากถึงตัวใจเมามัวให้รักแม่แก่ตนไธมาตา คันว่าเจ้าได้สติมาแล้ว / ตน
แก้วคือทิวฐานเสียงสมพารผายแผ่เจ้าคี่ตั้งปัจจะแก่เทวดาในดงหนาปากกว้างประเทสทวงหิมพานต์พระองค์
คราญหน่อไธ นบน์อมไหว้เจียรจาเชิงเทวดาทังหลาย อันอวยกันอยู่ทุกเถื่อนถ้ำ คู่โคหาอันอยู่ในภิกขา //

ใบลานหน้าที่ ๕๙

/ ปากกว้างทังแก้วท้าวอินทาวา สุนนตุ โภจนเต เทวสังฆาโย ตุกริง เจ้าหมู่เทวดาทังหลาย มวลหมู่อัน
อยู่ป่าไม้หิมพานต์ ทุกสัณฐานแสนล้ำ ในเถื่อนถ้ำแลคูลา ทังขุนอินทาวิปัตติราช จุงตั้งปราสาทตาฟัง ยังคำ
สัจจะแห่ง / ข้าในเถื่อนฟ้าเท่าตนเดียวในเขาเขี้ยวแก้ว อันเป็นที่อยู่แห่งข้า ในกลางป่าไม้หิมพานต์แต่เทือะ
อันว่าแม่มาตาแห่งข้าทุกซังเท่าฟ้าธรณีตายเป็นผีพอนาถ ขอเทวดาราชเจ้าทังหลายจุงปลาย / ตาเล็งผ่อ
สัจจะต่อเร็วพลันแต่เทือะ หัททยํ ตุกรา เทว ๒ สวรรค์ ตั้งอยู่เจ้าฟ้าหมู่เทพาขอรูณาผายแผ่พอดแก่ข้าบัด
เดียว ขอพันเขี้ยวช่วยแต่ อยาหื้อแม่แห่งข้าคินมา / ข้าปุตตาลูกเต้าขอเชิงเจ้าฟ้าอินทาวินยาตีแก่ข้า จักอยาแม่
กำพร้าคินมาขอขุนอินทาวช่วยกำ หื้อคินมาข้าเป็นคนกับเป็นคนคินมาแล้วเพื่อเตชะอยาแห่งเจ้าจุงถ้วยแล้ว ๒ ที่
หื้ออยู่ / สวัสสดีตั้งเก่าด้วยบุญแห่งเจ้าแล ริทธิ อยาในกลางดงหนาป่าไม้ขอชวยได้กรุณาชื่อว่าสรริราแห่งข้าลูก
กำพร้าจักเป็นทาน เพื่อสมพารผายแปร หื้อชีวิตแม่แห่งข้าคินมาแม่จักเอาหัวใจออกเป็นอยาก /

ใบลานหน้าที่ ๖๐

ได้ขออินทาทเทพไธโผดปราณีแต่เทือะ คนใดดีเสียวสลาดช่างเหย้าอยาพยาริหื้อเหยียหาย บหื้อแม่ข้า
ตายอนาถ ข้าจักหื้อตองอาจเป็นทาน อยาเพื่อหื้อหายโรคาพยาริหื้อแม่ข้าได้สติอาจคินมาแต่เทือะ / ตัสสมิง
ขณ ในขณะบัดนั้นบ่เมินนาน ส่วนท้าวตนคราญวิเสส สหเนตรพันตา ขุนอินทาทเสท้าว อันอยู่ด้าวขวงสวรรค
นางหลายพันแวดล้อม เจ้าน้อมหน้าผ่อลงมา เจ้าคี่หันด้วยตาแจ้งส่อง ในแห่งห้องหิม / พานต์ เจ้าคี่หันกุมมาร
นาทน้อยให้อยู่ซ้อยๆ อทิภูฐานเชิงตองคราญเจ้าฟ้า ว่าแม่หน่อเหล่าตายไฟในกลางดงไพรป่าไม้ ควรคู่ชวยได้
กรุณาร้องดูประหยาดแห่งเจ้าตนหนุ่มหน้ากระสัตราหน่อ / ไธ ชูชวยได้ปารมี อินทารำเพิงหันตั้งนี้แล้วคี่สระเด็จ
จากชั้นฟ้าแก้วลงมาในดงหนาป่าไม้ เนรมิตเทพไธเป็นพราหมณ์ จรเดินถามทางเกมีอนจักกว่าเชิงหน่อเหล่า

ปทุมมกุมมารอันเป็นทุกข์ / ผานใจปิ่น ให้สะอื้นตายไพลตายไพลด้วยแม่จอมใจแห่งเจ้า ท้าวหน่อหน้าปทุมมกุม
มาร ยามกลางคืนหลับพร้อม* ไกลเที่ยงคักกลางคืนมายืนถามที่จิมไกลจักถามเชิงหน่อไธ้กุมมารด้วยประการตั้ง
นี้แล้วตนแก้ว //

ใบลานหน้าที่ ๖๑

/ จึงถามไฟพายหน้าว่า มหาสัดโต ตุกรา กุมารท่านไร้ท่าเกิดได้หลายปลีสรีนามเทศได้ แม่เจ้าใส่ชื่อ
เจ้าไว้ว่าสันโต นางจอมใจหนุ่มหน้าใส่ชื่อเจ้าว่าเรือชา ขอกรุณาบอกแต่เล่า / ชื่อเจ้าแม่ลงพันเทือะ เมื่อนั้น
กระสัตรเจ้าตนน่มหน้าปทุมมกุมรมมีไวยหารเผาะผอย เจ้าค้ค้อยปากต่านเจียรจวงว่าสรีมาดาแม่แก่นไธ้ใส่
ชื่อข้าไว้ปทุมมกุมมาร อันอยู่มานานหลายชวบ บได้ / บได้จวบเป็นปราน ตราบถึงแม่ข้าหลานตายกว่าอายุข้า
ได้ ๘ ปลีนีแล ลุงเอีย ว่าอันแล้ว ท้าวหน่อแก้วมหากระสัตรจิงจักถามไฟพายหน้าเล่าเชิงพราหมณ์เจ้าอินทา
สั๊กกะพราหมณ์ว่า ตุกรา ลุง / ผู้เถ่าลูกเถื่อนเส้าไหนมาไต่เทียวหน่อแล้วล่ามารอดข้ากลางคืนมาอินชั๊กถามข้า
เชิงหน่อหลักกลางไฟนี้ชา ว่าอัน เมื่อนั้น อินทาสั๊กกะพราหมณ์ค้บอกตามคำตรีเพทเชิงท้าววิเสสสมเสถียว / ว่า
หลานรักเอียหนุ่มหน้า ส่วนตนข้าผู้เดียวเดินดงเขียวหลงเถื่อน บมีเพื่อนพอ ๒ ข้าปองหาเนื้อในป่า มาแอ่วล่า
ในดง ข้าอยู่ในขรชกกว้างในประเทศพาราหลงเถื่อนมาอดหอดข้าจักเมื่อทางนี้รอด //

ใบลานหน้าที่ ๖๒

/ บข่า เจ้าหลานจูงมือแก่ข้าเถ่าเล่าไว้อยู่ฟ้งพันแต่เทือะ เมื่อนั้น หน่อสัพพัญญุตนปราเสฎเจ้าค้เล่าถึ
ถ้อยเจียรจกกับด้วยอินทาสั๊กกะพราหมณ์ผู้วิเสสอันกับเพทหน้าเป็นคนตรีตนหลงเขตในท้อง / เทศดงไพรถาม
ทางไฟเชิงหน่อหล่าเจ้ากำพร้าปทุมมกุมมารเจ้าค้กล่าวถ้อยตอบค่างาม ว่าข้าแต่ลุงพราหมณ์ผู้วิเสสอันจรเดิน
เทศแผนวมูชัจจกขอกหนทางเมื่อได้ดั่งเอีย เถื่อนกว้าง หือ / รอดท่าทางรัฐฐนคอร รัฐฐะวอรเมื่อเมืองคำสิงนี้
ขอพอรข้าปรี้อนเมื่อรอดเมืองท้าวยอดพารามีไกลศา รู้ว่ามีไกลข้าบาทไธ้ค้บ่ตรองตรัสลุมมาถามกับหลาน
กำพร้าพาย / พันข้าค้หากยินตันแท้แล ลุงเอีย เมื่อนั้น อินทาสั๊กกะพราหมณ์ผู้เถ่าอันจักถามเชิงเจ้ากุมมารตน
องคราญประเสฎล้าเลิสด้วยปัญญาค้ข้าปุจฉาถามไฟพายหน้าว่าตั้งรือหลานแห่งข้าเท่าตนเดียวมา / อยู่ดงเขียว
กลางเถื่อนบมีไผ่เป็นเพื่อนพอสองข้าห้วงคองมีหมู่ข้าผู้อยู่จิงถามหลานส่วนหนทางหลานยังจำไว้พอบอกข้าได้
เมื่อเมืองพร่องเทือะ เมื่อนั้น โโพธิสต์เจ้าท้าวหน่อหน้าปทุมมกุมรมค้บอกตามตนปู้ //

ใบลานหน้าที่ ๖๓

/ เชิงเจ้าปู่ขุนอิน ว่าข้าแต่เจ้าลุงผู้หลงเถื่อนบ่มีเพื่อนเดินมาลูงมาถามหนทางเชิงข้าหลานกำพริ้าเท่า
ตนเดียว อยู่กลางดงเขียวเถื่อนกว้าง ในท่าทางหิมพานต์เป็นทุกข์ผานล้ำเลิศเพื่อ / ข้าเกิดกลางดงเหตุนั้น ข้า
จึงบรู๋หนทางเพื่ออันแล ข้าค้เท่ารู้แต่ละมั่งแลแรดข้างในปากว่างดงรี เท่ารู้แต่เสื่อหมีแลแอนชะแครงจ้อนแจ้แล่น
เหล่านกลางดง / มีทั้งราชสีห์หลวงตัวองอาจจ้วเถื่อนคะวาดในไพรเหินไฟเป็นหมูเห็นคูกอยู่เป็นขุม นางนิหุม
อยอกเหล่น หมูวอกค่องเต้นปล่าวเพื่อย มีทั้งกวางเขาเจ็ยแลกวางเถื่อน จิ้งจอก / เพื่อนหมาใน ฟานยี่ไฟเป็น
หมูลัวะโล่วสอดไพมาเขาค้บึงสาเกทำโทสมตตาแล้วลวดกรูณาแลพราหมณ์เหยย สัตต์ทั้งหลายในป่า เสือ
โคร่งล้าันเนื่อง เสือเหลืองครางกลางป่า หมูเนื้อลาโน / ดง ราชหงส์ไฟเป็นหมูแม่ข้างคู้ตัวพวยมีทั้งกวางทราย
แลละมั่งยีนสะพรั่งอยู่ปุดูหมูทอกทันมีเหลือแหล่มาแ่วล่าแก่กลางไพรสัตต์ทั้งหลายคี้ยังมีมาก เสือหมีหากปุด
กลัวเขาค้บ่มัวเมาหือโสไกใหม่เราค้มาเป็น //

ใบลานหน้าที่ ๖๔

/ ทุกข์ด้วยแม่แก้วแก่นไธ้ตนเดียวนี้แล ลุงเหยย ดังรือ ข้าจ้กรู้ได้ทางเทศไธ้จักเมื่อทางไต่เหนือเถื่อน
กว้างที่กลางเทศทางดงดอน อันว่าหนทางพระนครเมืองมิ่งเวียงแก้วยังบุรีมีทางใดข้าค้บรู๋ ลุงค้เท่ามี / คำฟูจา
หวานมาถามข้าหลานกลางเถื่อนกว้างในประเทศทางกลางคี้ข้าค้บมีคำสั่งจ้กกล่าวหือรู๋ชราวทางเมื่อแล ลุงเหยย
เมื่อนั้น อินทาสักกะพราหมณ์ ลุงเ้าถามเชิงเจ้ากมมารหลานรักเอย ผู้ / วิเสส เจ้ามาอยู่ประเทศกลางไพรยัง
เป็นไฟบ่ยากยังพرابเขาแลแลงายขงชวยหยังได้หมากไม้หากพอสันแลรือ ตธา ในกาลเมื่อนั้น หน่อพระเจ้า
ปทุมมกุมมาร / มีคำหวานด้านตอบว่า ข้าแต่ลุงพราหมณ์เอย ผู้ประกอบด้วยคำถามยังหนทางเชิงตนข้าส่วน
ตนหลานหนุ่มหน้าคี้ยังคอยเป็นไฟในไพรหนูปากว่างไม้แวดข้างอยู่ใจใครใหม่ / ไม้แหล่มไสยาวยิตลมกว้างมีด
มุงตาไม้نانามิบ่หน้อย เป็นลูกช้อยปลายพวงในดงหลวงมีมากมีทั้งหมากฟ้าแลไม้กลางส้อยหางปลามีมากทั้ง
ชบาเทศใบหนา ...ลมพัดชานพัดเย็น //

ใบลานหน้าที่ ๖๕

มีทั้งหมากเกวนแลไม้ม่วงมีน ไม้ฝุงอิ่นนานา ในดงหนามีมาก หมากมีนหากตกลง ไม้ชุ่มพุดมีมาก
กระหมุนหาเป็นยวง หมากม่วงหลวงเต็มป่า ทั้งเดื่อหว่าหากเต็มไพร หมากแพนอายเป็น / ถ้อย หมากแหน
หน้อยหากล้ำสูงช้มอกดูมีมาก ลูกไม้หากพอกินแลนา ลุงเหยย ของสันหาบ่ยาก หมากไม้หากพอกิน หมากนอด
มีเป็นถ้อย มีบ่หน้อยหากหลวงหลาย มีทั้งหม่าสายแลอ้อยข้าง / หากมีแวดข้างตีนไพร หมากหาถ้อยเป็น
ถ้อย หวานบ่หน้อยหากกินอยาง ทั้งหมากชางหวานเปลือกฝอย มีทั้งหมากนอยแลหมากนมเป็ด มีทั้งส้มเห็ดแล
ไม้ช้อย มีทั้งอ้อยปล้องน้อยหากกิน / หวาน กาะชะลองบ้านเป็นถ้อย มีทั้งทองหน้อยดอกแดง มีทั้งหลองแหลง
แลไม้เปล้า มีทั้งไม้เส้าแลลมแล้ง มีทั้งผาแปงแลไม้ฝาง มีทั้งไม้คางแลไม้กอก มีทั้งไม้ช้อแลไม้หูกวาง มีทั้งไม้ยาง

แล / ไม้เตื่อ ดอกทองเหลืองจืดเจือ มีทั้งไม้เกลือแลไม้เก้ม มีทั้งไม้ผักเลือกใบเขียว ข้าตนเดียวหลานปู่ ลูกไม้
หากอยู่กินแล ปู่เอย ไม้ทั้งหลายมีมาก ไม้เลียนหากใบยาว มีไม้กระชวแลป่าเสี้ยน มีทั้ง //

ใบลานหน้าที่ ๖๖

/ หมากเกียงแลข้อแมว หมูไม้แห้วมีมาก หมากระหากเจือ เครือลูกไม้มีเหลือแหล่ หมากดุกแก่สุกด้า
ล้มหวานลำสุกลำ หมากหมอกข้ากินลำ หมากมั่วคำสุกแห้งปาดังแก้มสาวสามเชื้อท่านพรหมณกิน / แต่
ลูกไม้แม่ข้าหากหามาแล ลุงเอย ไม้ทั้งหลายมีมากหมากกวัดหากตกดิน หมากไม้ตีกินมีพร้าว้อม มีทั้งหมาก
พองสุกเหลือง มีทั้งเฟืองหากเป็นเหลี่ยม สะเอมแก่กินหวาน หมากไฟงามเป็นถ้อย / มีทั้งอ้อยแถมตาล มีทั้ง
ลานแกมพร้าว มีทั้งกล้วยคล้าสุกทั้งเครือ กล้วยจันเจือลูกใหญ่ กล้วยตีบคำไชยสามาน กินหอมหวานมีมาก
หมากกอกหากกินเย็น หมากปรางมีเต็มป่า หมาก / ลางคาเรือนไฟ ในกลางไพรมีมาก มีทั้งหมากหลอดแลไม้
กวาว มีทั้งหมากนาวแลไม้ไคร้ มีทั้งผักไผ่แลผักขวง มีทั้งไม้จวงแลผักตืด มีทั้งหมากพินแลผักขม ในอาสมรมมี
มาก หมากค้อหากเต็มดง / คับทองสนมีมาก หล่นจากขั้วนตกดิน ลูกไม้ตีดินมีมาก สุกบ่ขาดสักยาม เชิญท่าน
พรหมณกินแต่ลำนักแก่กินหวานแท้แล ลุงเอย ไม้ทั้งหลายนานาต่าง ๆ มีแหวดข้างเขาเขียวเท่าตนเดียวตายเพื่อ
ข้าแม่ลูก //

ใบลานหน้าที่ ๖๗

/ ทุกข์ยากแท้เหลือใจ อยู่กลางไพรปากกว้าง ประเทศทางหิมพานต์จักกล้า สักขยาบได้ ลำหมูไม้ค้ำหาก
ยินผานแลนา ดอกไม้นี้มีหลายถ้านพร่องคี่ควี่กานจึงาม ลางพร่องทลามเป็นดอกหมุ่นกดอกหลายที่แล วัน
มือ ๒ เผ่า / บินร่อนเร้าเรียกกันมา นกนานาต่างๆ แหวคอด่างขาวเขียวร้องเซียวๆ เสียงม่วนบินร่อนร่อนผับดง
ตีปีกตบแอ่นฟ้าพ้อนส่องหน้าปุรดูนกยูงพู่ตัวใหญ่่นกยูงแม่เซาะหากันนกเขาขันเต็มป่า นก / ขวาล่าหากอน นก
ยางพอร์ดัวขวามากกระเหว่าหากตัวดำ นกยูงคำหุ่มแอ่นพ้อนสังสร้อย่อนหากันปูนอัศจรรย์สุดที่เห็นแล้ว คิวใจ
บานแลลุงเหยงเิงระดูเดือน ๓ แลเดือน ๔ ดอกไม้ / ควี่รวายเรียง กินหอมเนิงเต็มป่า ดอกไม้ชวาดเต็มดง ในพง
ไพรป่าไม้ มีปไร้สักอัน นกนั้นเนิงเต็มป่า หมุ่นกล้าตอมดวงฟ้าฟั่งพวงอยู่ค้อมนุมนิกอ้อมสาขาลม เอามาหอม
ดอกกลมพุดออกผับดงในพง / ไพรปากกว้าง ดอกไม้กวาวผิวเหลือง ดอกไม้เนิงเต็มเถื่อน นกหงส์เรือนบินมา
แสวงหาตอมดอก นกเป้ล่าตอเป็นคำทั้งตระเหว่าดำแล เบ็ดปองขอดของร้องเสียงหวาน กะทาขันเสียงม่วน
สิ่ง คะโสรด* ร้องกลางคืน นกกวักผีนแถม //

ใบลานหน้าที่ ๖๘

/ เล่าต่อเรื่องราวอนใจเช่นแลนา ดังรีอแล ข้าจักรู้ได้ข้าค้เท่าอยู่ในป่าไม้แก่ง อันว่าข้าค้เท่าเห็นแต่กนิริ
เอยาะแอ้งย่อนกลางปีกพ็อนหากปุเรียนทั้งนกเขียนร้องเสียงม่วนกาลาบล้วนปุรกลัวมีทั้งถั่วจับคลุม / นก
เจ้าชุมชุนนา มีทั้งนกกะทาผิวส่อ เป็ดปล้องร้องขานขัน มีทั้งนกชันขางไขนกดู้ไฟแผ่งรัง มีทั้งนกเต็นฝิ่งอยู่น้ำ
นกเข่าข้าข้างเจียรจา นกลางนาแลกาลาภิจิบจาบข้าสระศรี นกยอยงปลีปากเส้าแต่ / แวดเฝ้ากินปลา นก
นานามีเป็นหมู่ นกเขาตุ่คู่ขันเลีย นกเขาเดียมมีไซซา นกมล้าแห่ตอดสับซอน นกฝักกาดจ้อนบินล่า นกกาบาแล
ตระไหน นกลางไพหากินเหยื่อ นกไฟเรือเรือแดง / นกกลิ่งแรงสนสอน นกเยี่ยวคอดเป็นชุม นกกลุ่มตัวโสก
นกคะโทกทางหวีด มีทั้งนกปรทิด* แลแขกเต้าขอกเกล้าขาวใส นกซีไถปีกป็น นกเข้าหมั้นข้างจับเพ็ย มี
นกเขาเดียมขันข้าง มีทั้งนกเอี้ยง / ต่างแลตระเหว่าดำ มีทั้งหงส์คำแลไก่เถื่อน หงส์แดงเลื่อนกลางหวา หงส์
ขาวหลายเป็นหมู่ หัสติลิงค้อยู่กลางดง จาคคพาก* ลงอาบน้ำ กาลาบข้าเสียงวอนเอี้ยงคำจอรกินหมากนกแระ
ปากเสียงเขยงฎ* ลอยเวยวิงก้องสว่าสูร้อหาเป็น //

โบลานหน้าที ๖๙

/ ชุมนคยงหุมอย่อนอย่านนจอกกล้านข้างนอนรังเขาค้พังกินมาอัย้อยอยอยู่จับกินไม้คู้สาขากินผาลา
ชมดอก ดาวสรอกหิมพานต์ ปุริใจบานชมชื่น ปุรสุนกต้นตมใจนกในไพรเป็นคู่เป็นเพื่อนช้อยู่ในดงแลนา ลุง
เหยีย ดังรีอแล ข้าจัก / รู้ได้ทางจักออกป่าไม้เมื่อเมืองขึ้นชา ข้ามาอยู่ป่าเหิงนานเป็นผานแลสยใหม่ทุกช้ยากไร
เหลือใจเช่นแล ยามเมื่อสรริงไวยทั้งคู้แม่ช้อยู่ในเมืองเป็นทุกช้เคื่องใจมากพลัดพรากเจ้าเมืองมาปิดตากับ /
มาดาแห่งช้อยู่ป่าไม้พรำเมินนาน พระบิดาหลานค้มาตายกว่าละแก้วกำพรำแห่งช้อยู่ตนเดียวในดงเขียว
แก้วคู้ละแม่ช้อยู่สาลากกลางไพรหนป่าไม้ทุกช้ยากไรเหลือใจ / อยู่เป็นรสีเสสพสร้าง ในป่ากว้างหิมพานต์
กะทำพรหมิหารไปบ่ขาด บ่หื้อคลาดคลาวันเพื่อใครหื้อพลันแฉวรอดเวียงแก้วยอดเนรพาน ยามนั้นแม่ค้พา
มานตนข้าหลานกำพรำอยู่ในดงเขียว / ยังบ่เกิดยังอยู่ในท้องแม่ผู้ปราเสฎฐชื่อสุเมกขราอนังคราซาพ้อ
ข้าค้มาชว่าหน้าสู่เมืองผิละแม่เทวีแห่งข้าหื้อเป็นกำพรำอยู่ลุนหลัง ยามนั้น ข้าค้จึงเกิดในกำเนิดเป็นคนอยู่กับ
ตนแม่ข้าค้พรำจิงชา //

โบลานหน้าที ๗๐

หน้านางตั้งแต่หลานเกิดมาเถิงหนีอายุปลางได้ ๘ ปล้อยู่ในคิริตอยเถื่อน ค้บมีเพื่อนเหล่าพิง เหตุั้น
ข้าจิงบ่ช่างกล่าวช้ช้องชรวทางไพแห่งหนใดแก่งลู่เข้าบ่ช่างบอกเกล้า / แห่งทางไพแล ลุงเหยีย บัดนี้ แม่ข้าเข้า
ป่าไม้ไพเขาไซ้แสวงหายังผาลามันแลลูกไม้ จักเอามาเลี้ยงลูกแก่นไธ้ปุตาคือตนแห่งข้าตั้งแต่เข้าลอดหล้าเถิง
ชวาย / แม่สยใจแห่งข้าค้มาตายพรากหน้าคาไพ แม่ค้ยังอาไลยตนข้าลูกกำพรำแม่อยู่สาลาจค้มาชบแม่ข้านี้
ตายแต่กองทรายป่าไม้แทบที่ใกล้จอมปลวก / หลวงเพราะว่าไพชงชวายหาเลี้ยงปากทุกช้ลำบากเหลือใจ หวัง

ว่าจักเอาเมื่อเลี้ยงสายใจลูกแก้ว บัดนี้แม่ข้าค้มาตายเสียแล้วกว่าเย็นวอยเล่าแลนา ลุงเหยย ดั่งรือ แม่ข้าจัก / คินมานี้ข้าวิบากข้าเป็นสันใดแม่ข้าตายละข้าหือเป็นทุกข์ลูกกำพร้าแม่อยู่ตนเดียวนี้ข้า โอยหนอ เป็นกำพร้าพ่อ บ่แล้วบัดนี้แม่ผู้เป็นแก้วค้ข้าว่าตายไฟเสียข้าแถมเหล่านี้หนอ ทุกขังแท้ //

ใบลานหน้าที่ ๗๑

/ แลหนอ ลุงเหยย จักเยียะดั่งรือ จักได้ชีวิตแก้วแก่นไ้แม่คินมานี้ข้า เจ้าค้เวทนาหาแม่แห่งตนดั่งนี้หัน แล ตทา ในกาลนั้น มหากระสัตราเจ้าท้าวหน่อหน้าปทุมมกุมมารมีคำผานโสก / เส้า ทุกข์ร้อนร้าวเสียตาย เหนือดินตายตะดาว สองหน้าท้าวขุนอินท์ตายลิมคิงไฟ ม้วยมิ่งน้อย ๑ จึงคินมาเจ้าปุจฉาถามแถมเล่าเชิงท้าว เจ้าท่านขุนอินท์ ว่าบัดนี้ข้าอินใจมีมากคำลำบาก / เคืองใจเยียะสันใดค้บข้างคร่างคา*ข้าตนเดียวในดงเขียวบมี แม่พ่อขอคอยแปรกรุณาป็นอยาตีแก่ข้าจักอยาแม่กำพร้าคินมา จุงกรุณาปงทอด บัดนี้แม่ข้า / จุพิชค้มาตอดตน ตายท่านยังรู อยาหายพยาธิหือคลาคลาดจากเสียตนหือเป็นคนคินมาเล่า ด้วยตะชะอยาบัตเดียว ขอปล้นเขียว บอแต่ หือได้ชีวิตแม่แห่งข้าคินมาด้วยอยาตนิเสสจุงกล่าว / อุปเทสอินจิเสสเชิงอยาแก่มาตาแห่งข้าอันข้าว่า หน้าสู่เมืองผืนนี้แต่เทือะ ว่าอันแล้ว ท้าวหน่อแก้วปทุมมกุมมารเยียะเจียรจาค้เยียะให้ใจๆ ล้าคำผานว่ามาเป็น ทุกข์ด้วยแม่ข้าหลานตายกว่า //

ใบลานหน้าที่ ๗๒

/ แควนติมาเป็นทุกข์ด้วยเทวีแม่ซึ่งแก้วกำพร้าอันแม่พรากหน้าตายไฟนี้แลนา เมื่อนั้น ขุนอินท์ค้ข้า ปราไสรแถมเล่า อันจักลองดูท้าวหน่อหน้าปทุมมกุมมารว่าหลานรักเหยย หนุ่มหน้าข้าเถ้า / ปู่ทรงหันบัดนี้ดู เป็นการอันหยาบบ่สภาพเอยนใดในกลางไพรป่าไม้ทุกข์ยากไร้ในดงยังมีแม่องค์เดียวค้ข้ามาตายกว่าละลูกไว้ เป็นกำพร้าอยู่ลุนหลังเจ้าอย่าหวังอยู่หนีในที่นี้บ่เอยน / ครุพายลุนกลัวลำบากแม่เจ้าค้หากตายไฟแล้วละ ลูกแก้วกว่าเย็นวอยดั่งรือ แม่เจ้าพ้อยจักคินมาเล่าละคราบเนาไว้เสียตายแล หลานเอย อันว่า คนทั้งหลายเทียว สงสารหลวย / ซงติมัจจุราชหากขับมาค้หากเป็นธัมมดามาแต่ก่อนตายแล้วค้บ่หอนคินมามัจจุราชธัมมขับไฟ ใจๆ บ่หอนไว้แก่คนใดมันค้หากตายไฟแล้ว ออย่าคลาดแคล้วกินแทน จุงแปลงใจ / ดีเข้าออก แม่เจ้าบ่หอนจัก พอกคินมาหาสัง อยาบได้กลางป่าไม้ค้บมีสังแล หลานเฝีย บัดนี้คันเจ้าจักอยู่บ่มีคู่พอ ๒ ไฟจักมาปล้องช่วย สร้าง เจ้าจักอยู่กลางป่าไม้ตนเดียวดั่งรือชา เจ้าอย่า //

ใบลานหน้าที่ ๗๓

หนาจักอยู่เมื่อขอมปูในเมืองพุนเทือะ ว่าอันแล้ว เมื่อนั้นตนแก้วปทุมมกุมมาร มีวาจาขานตอบว่าข้า แต่ลุงผู้ประกอบด้วยปุจฉามาจรทานเชิงข้าถามเอาหลานกำพร้าปู่เมื่อขอมดั่งรือแล / ข้าจักดอมเสียได้ยังแก่น

ไธ่ตนเดียวในดงเขียวป่าไม้ค้เป็นดั่งปู่ได้มาหั้นนี้แลเนา ดั่งร้อแล ข้าจักละได้ยังแม่แก้วแก่นไธ่ข้าตนเดียวนี้ข้า ข้า
บาอาจจักละเสียได้ขอนดอกไม้แม่สั๊ก / ยามแล ปู่เหีย คัยลุ่มบ่เขียวช่วยข้าค้จักขว้หน้าตายไฟค์ธรรแควน
ประเสีฎล้าเลิสกว่าเป็นคนแล มาละแม่ตนแห่งข้าในเถื่อนฟ้าตนเดียวนี้แลเนา บัดนี้ข้าค้พรองผายแปรขอ / แต่
เจ้ากรุณาปันอยาคีแก่ข้าหลานกำพร้าปุตคนเดียวขออย่าเขียวพันแต่หื้อแม่เป็นเจ้าคีนมาแต่เทือะ ว่าอัน ตทา ใน
กาลนั้นเล่า ส่วนท้าวเจ้าท่านขุนอินท์ สุตวา ได้ยินแล้วยังคำหน่อ / แก้วเจ้าปทุมมกุมมามีวาจาขาน
เผาะผอยอะม้อยหน้าปุ่รักลักขณางามลั่นถ้วนเนื้ออ่อนอ้วนขาวใส ท้าวจักได้คำบอกเหตุอุปเทศเชิง้อยาวว่า
ตาด ตูกรา หลานรักเผีย อันมาอยู่กลางป่าไม้ //

โบลานหน้าที ๗๔

/ ดงหนา ข้าจักบอกอย่าแก่เจ้าหื้อแม่หนุ่มหน้าคีนมา อันว่าหัวใจหลานนี้ข้าขึ้นช้อยได้ออกหน้อย ๑
ค้เป็นอยาลูกมายามเดียวนั่งไกลชีวิตแม่ได้คีนมาบ่สงไสรชะแล หลานเผีย หนุ่มหน้าแม่เจ้าค้จักค้อยสบายชะ
แล โพธิ์ / สัตโต ส่วนบรมโพธิสัตต์เจ้าท้าวหนุ่มหน้าปทุมมกุมมามีได้ยินคำพรหมณ์บอกกล่าวหื้อรู้อ่าวเชิง
อย่าเจ้าค้มีโสมนาขึ้นอัย้ว ใจหน่อท้าวขึ้นชมบาน ปานดั่งจักกอนบานค้วิถูกต้องที่อรุณาเจ้าค้สั๊ก / เส้น
พรหมณ์กล่าวแกค้คิดชอบแท้คระนิงไพอ่าจักเอาหัวใจนี้ข้าค้ยังแคว้นยากควรคู้หากอทิภูฐานเสี่ยงสมพารผาย
แปรตั้งสัจจะแก่เทวดา เมื่อนั้น หน่อพุทธาตนประเสีฎล้าเลิส / กวาโลกา มหากระสัตราตนหนุ่มหน้าหน่อพระ
เจ้าปทุมมกุมมามีใจหวานรักแม่ห่วยหน้าแม่เมื่อบมมีใครเอาหัวใจตนไว้พายนอกหื้อเป็นอย่าจ้งจักกะทำกริ
ยาวาจาต่อตั้งสัจจะรอเทวดาจิม / กล่าวคาถาว่าดังนี้ สัจเจ เทวดาโย ตูกรา หมู่เทวดาทังหลายมวลหมู่อันอยู่
ป่าไม้หิมพานต์บัดนี้ข้าใครเอาหัวใจบั้นช้อยออกไว้พายนอกเป็นอย่าหื้อเป็นประโยชน์แก่แม่ข้าอันขว้หน้าสู่
กลางดงนี้แลเนา ผิวข้าจักได้เป็น //

โบลานหน้าที ๗๕

/ พระตน ๑ หื้อเป็นที่เพ็งแก่ฝูงสัตต์ คั้นข้าได้ตรัสประหยาเป็นกระสัตราในโลก ข้าจักยกสัตต์ข้ามพัน
จากโอมวิภูสงสรไพตามบุญแห่งข้ารอดฝั่งกล้าหน้าคือนิพพานด้วยปารมียานยอดฟ้า / ขอจ้งหื้อดาบทิพพ์
กล้าตกลงมาแต่เทือะ ว่าอัน ในกาลเมื่อนั้นบ่เมินนาน ดาว เทวดา อันอยู่ในสวีกายเถื่อนถ้ำค้มาค้ำสมพารแห่ง
พระองคราญหน่อเหล่าดาบทิพพ์กล้าคือยาด / แต่ฟ้าลงมาจมบาทาพระบาทหน่อท้าวราชกุมมามีพร้อม
ด้วยอทิภูฐานบุญแผ่นิมิตแก่เนิงน้องหนั่งหัวพองยาวเอิกน้ำพุ่มเพิกไพมาในดงหนาเกิดก้องมีต้นว่าฟ้าร้องแล
ดอย / ครางเป็นดั่งจักเกินจักพังร่อนเล่าสนั่นก้องเท่าภูเขาใหญ่ก้มหน้าให้กุมมามีอาการไหวหวัวดมีใจสวาท
ชมบานยอมือสานตั้งต่อตั้งสัจจะรอขุนอินท์ตั้งแต่งดินเทศท้องรอดแต่ห้องขง / เทพาทังมวลมาชมขึ้นปีตีตี
ยินดีด้วยปารมีเจ้าสร้างเหตุแม่เจ้ามล้างตายไฟ นางงงไวยผู้แม่ เทวดาค้ยินชอบแท้หั้นหน้อยมือสาใส่เกล้าเชิง
หน่อพระเจ้าตนบุญแลเนา มหาสัตโต ปทุมม //

ใบลานหน้าที่ ๗๖

/ กุมมาโร ส่วนว่า เจ้าปทุมมกุมมารหนุ่มหน้าพระเจ้าฟ้าตนปราบโลกาเจ้าก็มีประหยางอาจตน
สลาดด้วยปัญญาอยู่กับด้วยมาตาพระบาทวายแยม้สวาทยินดีเอาสรักัญไชยเถียนกล้ายาดแต่ฟ้าลงมามีอชวา
กำเอา / แล้วยังดาบแก้วัญไชย เจ้าคือทฤษฐานใจกล่าวรอดตั้งหน้าต่อใจจิตว่าชีวิตเหี้ย จูงยืนยาวแต่ ขอได้หัน
หน้าแม่แห่งข้าคินมาศรีโสภานีเหี้ย ขึ้นช้อย ออย่าหื้อช้าน้อยรับมรณา คั้นว่า หน่อพุธา / กล่าวแล้ว เจ้าก็ถือเอา
ดาบแก้วสรักัญไชยปาดตัดหัวใจหื้อเลือดงามไหลออกพันพายนอกส่วยตัวออกยอถวยเป็นอชวาหุยาพยาธิแก่
ท้าวราชแดงงาม เป็นอชวาแก่สรินกรมหนุ่มหน้า / หื้อได้ชีวิตแม่คินมาแลนา สักโก เมื่อนั้น อินทาสักกะ
พราหมณ์ผู้เฒ่าก็เอาหัวใจเจ้าปทุมมกุมมารอันท่านเอาออกไว้พายนอกสันดานในท่ามกลางตั้งดานด้าว หื้อ
เป็นอชวานางท้าวแม่คินมาด้วยอชญา*อันยังพิชง / จึงเหี้ยหายด้วยหัวใจผายลูกตั้งท่าหนุ่มหน้าพุธังกูร เจ้า
ตนบุญผ่านแผ้วแก่ตนเลิศแล้วท้าวขุนอินท์ตนกิน ๒ สวรรค์ขึ้นฟ้าในแหล่งเหล่าดาวตั้งสาอันเป็นผ่วนางสุชาดา
ขึ้นฟ้า ท่านอยู่ถ้าผ้อเล็งดูเห็นแลนา //

ใบลานหน้าที่ ๗๗

/ ต่ สุตวา โภธัสัตโต ส่วนว่าบรมโภธัสัตตเจ้าท้าวหนุ่มหน้าปทุมมกุมมารเจ้าค้หันพระองคราญหาย
พยาธิเจ้าค้คบแทบบาทบังคมยอประนมมือข้มไหว้ขอสมมาแม่แก่นไธมาดาเจ้าค้วันทา / น้อมก้มกราบเจ้าบ่
อาจจักตั้งตนอยู่ได้เจ้าค้สยบท้าว ๒ ที ที่ไกลราชเทวีดินแม่ เจ้าค้ข้าแผ่สยบตายสิ้นระสายยะยันดาคุมปั่นลิมคิง
เป็นทุกข์เชิงใจมากลูกแก้วค้ข้าพราด / ตอนไฟเหล่าแล นางค้ข้าเวทนาแถมแล้วเป็นทุกข์กว่าเก่า ๒ ทีถ้าแลนา สัก
โก เมื่อนั้น ขุนอินทาทเจ้าฟ้าค้เองหัวใจเจ้าหน่อเหล่าออกไว้เป็น / อชวาหื้อแม่ใส่ปากแก่เจ้ากุมมารทำองคราญ
ตนิวิเสสหื้อชีวิตเนสวานางเป็นคนตามดั่งเก่าแม่เป็นเจ้าจึงยินดีเมื่อนั้นแลนา มหาสัตโต ส่วนพระมหาสัตตเจ้า
ท้าว / หน่อหน้าปทุมมารตนองคราญหนุ่มน้อย หน้าขึ้นช้อยสมเสริยยามเดียวหายพยาธิลูกท้าวราชคินมา
เพื่อขุนอินทาทชายค้คินมาข้าเป็นคนในกลางดง ๒ ผ่า เพื่อท้าวเจ้าท่านขุนอินท์ท่านอินดูลงมาผัด //

ใบลานหน้าที่ ๗๘

/ เป็นตนเล่าคินมาปุตตากับมาตาแม่ลูกเกาะกอดจับกันชมปลอบขวัญดมชระหม่อมลูปเกศเกล้า
กอม*จอมหัว เจียรจาใคร่ห้วยวายแยม้ แม่จับแบ้มเจ้าทั้งวันปากจาวานอ่อนอ้อยพระจาเชิงลูกน้อยแห่งตน
ว่า / ตาต ดูกรา สร้อยคราญเหี้ย เจ้าแม่จักแมงละคราบไว้แก่กลางดงรา ๒ คนแม่ลูกจักแมงบ่ได้จับกันแลนา
สายอุดมเหี้ย เจ้าแม่บัดนี้เป็นแต่บุญราได้สร้างในปากกว้างเป็นซี ปา / รมีมาช่วยบ่หื้อตกถอยข้าเพื่อสมพารแล
นา ปุตตาคราญเหี้ย ลูกเต้าอายุเจ้าจูงอยู่ที่ฆากับมาตาผู้เป็นแม่บุญค้ำแผ่ปราณีแต่เทือะ ว่าอันแล้ว ท้าวหน่อ

แก้วกระสัตร่า / กับทั้งสุเมกขราผู้แม่ขึ้นมาแท้ส้วสตีบมีความทุกชีโสกลเส้าใจเจ้าขึ้นชมบานคินมาปานหลับตื่น ๒
เจ้าขึ้นชมกันในดงต้นป่าไม้ ยามนั้นเจ้าหน่อไธ้กุมมารคีฑุรสานขราบไหว้แม่ / แก่นไธ้สุเมกขราอันเป็นมาตาแห่ง
เจ้าท้าวหน่อหน้าปทุมมกุมมาร อันจักถามนามะนามแห่งเจ้าตนปรานเฝ้า*อินทาสักกะพราหมณ์ ด้วยค้ำงาม
ผ่านแผ้วอันทรงเพทแล้วเป็นพราหมณ์ลงมาค้ำสมพาร //

ใบลานหน้าที่ ๗๙

/ แห่งเจ้าในเถื่อนเส้าดงหนา เจ้าคักกล่าวคาถาว่าดังนี้ พรหมเห* ตูรา พราหมณ์ผู้วิเสส ท้าจบเพทด้วย
เชิงอยา ท่านมาเถิดนข้าในเถื่อน ข้าบมีเพื่อนอยู่ในไพรกลางคินไสแหล่งหล้าพงนมาไฟดข้าแม่ / ล้มคินมา
ด้วยอยาอันบัววิสุทท์จักว่าเป็นเทวบุตร รู้ว่ามนุษย์ชาติ รู้ว่าเป็นนักปราชญ์เจ้าเมืองใดท่านอยู่ไกลรู้ว่าอยู่ไกลรู้
ว่าเป็นเทพไธ้เจ้าขุนอินท์ขออินดูบอกข้าอันเป็นหลานกำพร้าปัน / อินไธ้เทือะ อัญฐะสักโก ในกาลนั้น ท้าว
องอาจพระอินทาสักกะบอกเหตุยังชื่อท้าวตวิเสสศรีทรีแรงเรื่องเรื่องแห่งองอาจเหลือยะยาวตเรื่องไร้สมมีไส
ส่องหน้าจักบอกว่า / ตนเป็นเจ้าฟ้าขุนอินท์กิน ๒ สวรรค์พุกฟ้าสระเต้จว้ยหน้าลงมาก็คักกล่าวคาถาว่าดังนี้
ตาด ดูกรากุมมารผู้วิเสส ข้านี้คือสหเนตรพันตาเป็นพระยาตนองอาจอันอยู่ปราสาทแก้วเมืองสวรรค์ นางหลาย
/ พันแวดล้อมอยายอียดอ้อมเป็นปริวารล้อมช่วยสมพารทั่วตัวชื่อว่าเทพท้าวอินทาลงมาค้ำสมพารแห่งเจ้า
หลานหนุ่มหน้ากระสัตร่า ข้าจึงสระเต้จลุมช่วยเจ้าบ่หื้อโสกลเส้าในไพรเข้าอยู่ในตานด้าว //

ใบลานหน้าที่ ๘๐

/ ประเทสท้าวมืดนไกล สุทธิวิโสราตผ้อจักกิตตนาต่อสังขยาบ่อาจจักกิตตนากล่าวได้ ทางเทสไธ้หาก
ยินไกล ข้าปราโสราพระบาทลงมาอียาท้าวราชทั้ง ๒ ข้าจึงปล้องเข้ามาสู่เจ้าแม่ลูกอยู่ในไพรสับเสริยว / ไชซา ไผ
บ่ดั่งข้าสักคน ในเมืองบนหาบได้ ยากแท้ไสหากเหลือใจบ่มีไฟจักอาจเอาชีวิตราชคินมากับมาตาแห่งเจ้านาง
ยอคเพสสุเมกขราเข้าอินทาสักกะพราเสฎฐแท้ดูคราญ / คนใดแลสละตนทานบโหดหวังหวายโลกสงสาร
สัพพัญญุตญาณเข้าอินทคราญชู้ช่วยบ่หื้อถอยสมพารเป็นการอันประเสฎฐล้าเลิกกว่าฝูงคน ยถา พระมาดาตนแม่
ต้องตื่นแปรยินดีกับ / สรีบุตตาลูกเต้าชมชื่นเส้าใจบานแต่เทือะ ทททย ข้าค้หื้อยังหัวใจเป็นทานแล้วส่วนหลาน
แก้วเจ้าทั้ง ๒ จุ่งเอากันกะทำคองเสพส้าง ออย่ารีบมล้างจากขันธจุงเอากันอยู่ในสาลาแก้วกู จุง / หื้อเจ้าแม่ลูก
ได้อยู่เมตตาวานาไพพหมั้นเที่ยง ออย่ารีบเสี้ยงอายอยู่ทีฆาเทือะ บัดนี้ ข้าจักสั่งอำลาขังมหาระสัตร่าทั้งคู้ข้าเถ่า
ปู่จักลาเมื่อหนีเสีย เชือ ๒ เจ้าจุงเอากันอยู่เฝ้าพระปณณสาลา //

ใบลานหน้าที่ ๘๑

/ ก่อนเทือะ หลานเฝีย ว่าอันแล้ว อิติวตวา คันว่าอินทาผ่านแผ้วสังแล้วสักเสินบุญยกยอคุณท่านแล้ว
สั่งหลานแก้วบัวรมวล กาลควรพระบาทศรีสระเด็จคลาดคลาไฟสู่วะไซยนต์ชั้นฟ้าในแหล่งหล้าขง / สวรรค์พูนแล
นา ตมัตถ์ ปณณาเสนโต สัตถา อาห สัตถาสัพพัญญู พระพุทธเจ้าตนเป็นเหง้าแกโลกทั้ง ๓ สัตต์ทลามไหลเข้าสู่
ในที่อยู่พระมณีนุองสัตต์มีบ่หน้อย สัตถาพระยอศ้อย / สยมภู พุทโธ ตนเป็นครูแกโลกร้างบโสกหลวงหลาย นา
โถ ตนเป็นนายนำหมุ่หน้าสัตต์เข้าสู่นิพพานด้วยศีลทานเทพไธ หน่อพระเจ้าโพธิพยาก นำสัตต์พ้นจากสงสาร
ประจนแก่มาร ๕ สิ่ง เป็นแก้วยิ่งโลกา ยังอละนี้เนาไปแจ้ง พระจิงแสงเทศนา กล่าวเป็นคาถาแก่มหาสาริปุตต
เถรเป็นเคล้า แก่สาวกเจ้าทั้งมวลด้วยเสียงอันม่วนเพราะว่า ภี / กขเว ตูกรา ภิกขุทั้งหลาย นิยมนันนี้ควรจิด
ป่าไม้มีดตงหนา ปุตตากับมาดาอยู่เถื่อน ลูกรักเพื่อนกันนอน ทุกจตรอมใจลันเช่นแม่ลูกเปลี่ยนกันตายในดง
หนาป่าไม้เทพไธไผตกรณา //

ใบลานหน้าที่ ๘๒

/ เทวดามาอยู่เฝ้า ส่วนตนเจ้าชื่อขุนอินท์ท่านอินคุดมาปรายแม่ตนเป็นเจ้าแก่เทวบุตรเป็นผิวสุชาดาชั้น
ฟ้าท่านอ่วยหน้าลงมาค้ำกระสตราเป็นเจ้าท้าวหน่อหน้าปทุมมกุมมารกับทั้งนางนง / คราญ ผู้แม่เป็นแก่
กลางดง พระยาอินทาทนองอาจลงมาอย่าพยาริหื้อหอยสองได้สบายขึ้นแล้วค้สั่งหน่อแก้วปทุมมกุมมารว่าหื้อ
อยู่ในสมพารอวาทกับนางนาทแก้วสุเมกขรา ท้าวคัสร / เด็จลีลาเมื่อสูในที่อยู่เมืองสวรรค์เวเชยยันต์ปราสาท
เป็นคู่แก้วราชสุชาดาราชกัญญาแวดล้อมออยายอดอ้อมสมเสริยว ทางตาเขิวคิ้วค้อม เขี้ยวขี้ยอมเขี้ยวมันปร
ใจ / พันบ่หน้อยหน้าขึ้นช้อยปรแยงอองแฝงตนท้าวราชในปราสาทมณเฑียรเจ้าเสถียรอยู่แล้วชั้นฟ้าแก้วดาวดิง
สา ท่านค้สั่งอำลายังพระมหากระสตร์เจ้า ท้าวหมุ่หน้าปทุมมกุมมาร ด้านคำจาขาดแล้ว / สั่งหน่อแก้วหนี
เมื่อพูนแลนา มหาสัตโต ส่วนว่าพระมหาสัตต์เจ้า ท้าวหน่อหน้าปทุมมกุมมาร ค้มีใจบานต้องตั้น ปัสสาขึ้น
นนา กับสุเมกขราผู้แม่อยู่สร้างแก่กลางดงปลงใจตนอยู่ป่าเจ้าค้ //

ใบลานหน้าที่ ๘๓

/ รักสาแม่แก้วกำพร้าเทวี่บ่หื้อทุกชีโสกลเส้า ทุกคำเข้าหากลุมรา ปฏิบัติมาตาอุปัฏฐากบ่หื้อแม่เจ้าได้
ลำบากเคืองใจด้วยการอันใดสักคราบเจ้าค้ออุปัฏฐากชวัน ชวัน ทั้งห้วมันแล / ลูกไม้ เขาไซ้ได้หาบเอามาเลี้ยง
พระมาตาแห่งเจ้า ตมไบหม่าใส่ไว้เหนือตอง ทั้งหมากค้บทองแลหมากเกียง เอามาเลี้ยงแม่มาดา ไพแสวงหา
ทุกคำเข้า บยหื้อแม่ได้ / โสกลเส้าสักวัน เจ้าไฟพันบ่พราก บ่หื้อแม่ได้กั้นอยากหาหาบ บ่หื้อเป็นผานทุกชียาก บ
หื้อแม่ลำบากเคืองใจสัง เจ้าค้ไฟทั้งวันอุปัฏฐากบ่หื้อแม่ได้พรากสาลาแลนา / เต อุพโพ ส่วนว่า นางสุเมกขรา
ขึ้นช้อย นางค้อยูกบ่ด้วยลูกหน้อยแห่งตนในดงไพรป่าไม้ ๒ หน่อไธค้อยู่เสถียรกลางดงเพียงปากกว้าง อยู่

เสพสร้างปารมีธัมม์ กะทำพรหมวิหารบ่หื้อขาดตราบเมี้ยน / ชาติในโพธิ์เอาตนได้เมื่อเกิดชั้นฟ้ามีประเสฐตุลี
ตาสวรรค์เทวโลกคี่มีแล สัตถา อิม ธรรมเทศน์ อหริตวา ชาฎกั สโมทาเนสิ สัตถา อันว่า สัพพะัญญพระพุทเจ้าตน
เป็นเหง้า //

ใบลานหน้าที่ ๘๔

/ แก่โลกโลกาจึงจักนำเอามายัง อดิตธัมชาติเสี้ยงขนาดเมินนานเป็นอาการอันวิเสสออกมาเทศเทศนา
ว่า ดูกรา บัณทิตนักรปราชญ์ตนสลาดด้วยปัญญา ว่ากาลเมินนานมาเมื่อก่อนบรู้อ่อนกิจจกาน / สละชีวิตตาย
ตางแม่แลกอชีวิตแม่คีนมาคี่มีในกาลเมื่อก่อนมีบ่อ่อนหลงหลายเป็นนิยายลวงแล้ว เป็นดั่งพระพุทเจ้าหาก
ไขกระอุบแก้วเทศนามานี้แล เมื่อนั้น พระสัตถา / ตนประเสฐล้าเลิศกว่าโลกา คั้นเจ้าเทศน์ยังบ่หื้อมมาดกอัน
นี้แล้วคี่ซำซักเอามายังอดิตปัจจุบันมาเทียบกันหื้อแจ่งพระคี่แสงโสดเป็นโหวหารชมนุมตามชาติบ่ / หื้อขาด
ติดกันเป็นปัจจุบันซักต่อซักชื้ออพยหลังสำแดงมาหื้อแจ่งพระจึงแสงกลางค้ำกว่า กุตตราชา ภิกขเว ดูกรา
ภิกขุทั้งหลาย เอากันอยู่ยายสะพรั่ง อย่าสลั้งใจทรงสิลไสบัวรียาคู อันมาท้าวกุตตราช / กระสัtramืออิจฉา
เคื่องโฆตร้ายราวีซิบท้าวอนังคราขหนีจากห้อง มีแต่พระพี่น้อง ๒ องค์ในอยู่พงไพรปากว้าง พระเจ้าข้างลวด
ตายไฟวันนั้นนา บิใช้ปุคคละผู้ใด คือ หากได้ท่านเทวทัตผู้เฒ่าใจชั่ว //

ใบลานหน้าที่ ๘๕

/ ข้าอธัมมกะทำเวรมาทุกชาติบ่หื้อขาดเทียมไฟเป็นคนหาญใจบาบแท้ขนาดหนักหนาปองข้าพระ
ตถาคตมาบรู้อแล้วตราบได้นั่งแท่นแก้วเทศนาธัมม์ในกาลบัดนี้แลนา สักโก ราชชา อันว่าพระยาอินทาทิราช /
ท้าวองอาจสมเสริยพลดงเขยวตรีเพทผู้วิเสสเป็นพราหมณ์แก่ล้งมาถนทางเชิงเจ้าท้าวหน่อหน้าปทุมม
กุมมามีค้ำหวานขึ้นช้อยว่าหลานหน้อยเหี้ยเจ้ามาอยู่กลางดงข้าหลงหนทางมารอดเจ้าตนหนุ่ม / หน่อมมีบุญ
พวยลูนถามทางกล้างเชิงท้าวหน่อหน้าปทุมมามีใจหวานขึ้นช้อยว่าหลานหน้อยเหี้ยเจ้าปุอันมาอยู่กลางดงข้า
หลงหนทางรอดใจฟ้ายอดตนบุญญาพวยลูนถามหนทางเชิง / หน่อหน้าปทุมมว่าสรินงคราญเหี้ย หลานหน้อย
ขอค้อยบ่อกทางไฟแก่ข้าอันเทียบทางไกลอดหอดเจ้ายอดฟ้าลวดขอเอาชีวิตแม่คีนมาวันนั้นนา บิใช้คนใดไต่ต่าง
หน้าตาพิพท์กล้าเล็งหันไกลสาย / ตาไวไซ่หน้อย ท่านคอยแปรกรูณา คือ หากได้อนุรุทธเถรตนบุญญาถ้านั้น
ต่อหน้าเทียบทันปฏิบัติทุกวันบ่ขาดเป็นลูกพระมุณีราชโคดมได้เป็นลูกสิข์ตนสลาดเทียมตามโอวาทแห่ง ต /

ใบลานหน้าที่ ๘๖

/ ถา ในกาลบัดนี้แล มหากระสัตราอนังคราขาทิราช เป็นท้าวตองอาจเสวยเมืองบ่หื้อเคื่องไพร่เมือง
ท้าวใหญ่หน้อยท้าวไ้สุริยวงศาอุปราชาผู้น้องอยู่ต่างห้องเมืองไกลห่าง / ริพลใส่มาตองใจเปลี่ยนคองกินเมือง ริ

พลแกลงหลังไหลเข้ามาชูท้าวยืนอยู่ใต้พระบาทใต้เจ้าใจบุญพายุลูกแก้วเป็นบาบปสุภาพคงธัมมแก้ว
เป็นกัมมอันใหญ่ท้าว นั้น / ไซ้สามาน เจ้าองคราญตนวิเสส หนีจากเขตแดนเมืองรัฐระ เรื่ององอาจทำองนัง
คราชาไฟกับด้วยนางนงไวยผู้นองไฟอยู่ห้องศาลาลวดมรณาตาย / กวา ละครนางแก้วกำพร้าอยู่พายหลังวันนั้น
นา บิไซ้ท้าวตนใดไทต่างหน้าต่างโลกหล้าดีหลี บัดนี้คือหากได้ สรัสสุทโชนราชอัคราชปิดตา คือ หากได้พ่อ
แห่งคุณพระตถา / คต ในกาลบัดนี้แลนา / สุขเมกขรา อันว่า นางสุขเมกขราไวยแวน เชื่อท้าวแก่นบุตรอยู่กลางศิริ
ปากกว้างกับด้วยลูกน้อยอยู่สำสมพารวันนั้นนางนาทไ้บิไซ้คนใดบิไซ้ยังสามาน //

ใบลานหน้าที่ ๘๗

/ ใครอื่นหน้าซ้อขึ้นโสภา คือหากได้นางสรีมายาบุญแปรได้มาเป็นแม่คุณพระตถา คต ในกาลบัดนี้แล
ปทุมมกามาโล ภิกขุเว ตุกรา ภิกขุทั้งหลายนิยายอันนั้นนางองอาจขึ้นเชื้อชาติสุริยวงศ์พันทรง / สีสไสบัวรียาด
อันว่าเจ้าหน้อยนาทปทุมมกุมมาร กับนางนงคราญผู้แม่ไฟอยู่แก่กลางดงกะทำพรหมวิหารไปบิไซ้ขาดในอวาสป่า
กว้างหิมพานต์เป็นทุกข์ผานแสบไหม้กลางป่าไม่อยู่เมื่อนาน / นางขงชวยหาห้วมันแลลูกไม่มาบิไซ้ได้เป็นล้างงู
ตอด นางตายกว่าในกลางป่าผู้เดียวนางตายเชียวว่าหน้ากลางเลื่อนฟ้าเป็นผีในศิริป่าไม้ พระบาทใต้แล่นไฟ
หอม / ไต่ทางร้องหาแม่ ให้อ่อนแอกลางดง ในพงไพรปดกล้วย ในเถื่อนห้วยจอยวอย เจ้าไฟพ้อยเดียวร้อง
แปรร้องหาแม่กลอยใจว่าสรินงไวยเหี้ย พระข้าลูกกำพร้าจวนหามีตจวน / ตาค่ำแล้วแม่เป็นเจ้าไฟอยู่ที่ทางใด
เจ้าก็ซ้าเทียวไฟเซาะหาแสวงหาแอ้วจวบแม่แล้วแตกกลางดงเท่ามาหันละครายตนนางแก้วตายไฟแล้วบิไซ้มา
เจ้าก็เวหนาร้องไห้เป็นตั้งทุกข์ด้วยแก่น //

ใบลานหน้าที่ ๘๘

/ ไร่หากตายไฟ เจ้าจักเอาหัวใจตนออกไว้พายนอกหื้อเป็นอย่าหื้อแม่มาดาหายเจ็บปวดนางได้ชีวิต
แล้วลวดคินมาด้วยปุตตาลูกเต้าท้าวหน่อหน้าปทุมมกุมมารวันนั้นนา ท้าวหน่อไร่บิไซ้ได้คนใดไทต่างหน้าหน่อ
พระ / เจ้าที่วัดบุญมัทตอกคุณพ่อแม่เป็นเจ้าแกโลกา คือหากได้หน่อพุทธานสวิกสวาดเป็นนักปราชญ์แห่ง
ฝูงคนเป็นเจ้าตนประเสริฐล้ำเลิศกว่าฝูงสัตว์เจ้าก็ได้ตรัสประหย้าแล้วตนแก้วสัพพัญญูใจ / มุททุ*แกโลกนำสัตว์
ข้ามพ้นจากโอสสงสารรอดประการเวียงแก้วจูดแล้วเนรพานควรเอาปทุมมกุมมารสั่งสอนปฏิบัติคัจฉเป็นบุญ
หื้อได้กะทำคุณต่อพ่อแม่บุญจึงกว้างแปรมุททุ* หื้อ / กลางหูฟังดูเถ้ เอาแห่งหนี่ไว้สั่งสอนใจควรใช้สอยอย่า
คร้านทุกเมื่อสั่งการเรือนอุปัฏฐากบำเรออย่าคร้านหื้อหมั่นเยี่ยะสั่งเวียงการงานปุตตาคารันลูกเต้าหื้อหมั่น
รักสายยังพ่อแม่เป็นเจ้าทุกคำ / เซ้า แลงงายหื้อหมั่นไพชงชวยมาเลี้ยงพ่อแม่หื้อใจอ่อนแอจะทำเพียนอย่า
เปียนเกียนกะทำโทษหื้อพ่อแม่ได้ต้องทุกข์โสภโสภา อย่าหื้อพ่อแม่ได้น้ำตาตกใหญ่เยื้องนั้นบิไซ้คงดืออย่าตัดไม้
//

ใบลานหน้าที่ ๘๙

/ สริมหาโพธิ์ อย่างักสาโทสใส่สีลไหม้ อย่างเป็นคนดำใจบาป หื้อตั้งอยู่ตามสุภาพของธัมม์ หื้อครพออย่า
พ่อแม่พี่น้องแต่ลุงตา ผุงน้ำอาป่าปู้ / ครูบาหุมิตรสหาย ยิงชายผุงแฉวเถ้า จุงสอนสืบเล่ากันไพ อย่าใจโมโห
โสกเส้า อย่างกินเหล้าแลเมาอย่า อย่างล้างศาสนาแลพุทธรูป อย่างล้างสฎูปแลกุฎี / ของสิ่งมียาลักเอาจ่าย
ด้วยอันง่ายสัพพัน เทสนาเปลี่ยนหื้อแจ้ง อย่า...เสพเมียท่าน ผู้ยั้งคืออย่าได้หมายจากผัวตนเป็นคน จุงหื้อได้รู้
เยี่ยงอย่าหื้อพ่อแม่ได้บาทเบื่องเคือง / ใจ เสื่อผ้าแปลงแต่งไว้ขอบเมื่อได้เป็นทานแก่พระองคราญพ่อแม่หื้อมีใจ
กว้างแปรมุทหุ* คันถึงระดูปลีใหม่ลูกเต้าหน้อยใหญ่สมมายังปิดตามาดาเป็นเจ้าเลี้ยงลูกเต้าคิหื้อ / เป็นคุณ
เป็นบุญอย่าผ่อน หื้อมีใจอ่อนกรุณา อย่าปมาทาประหมาด อย่าเคืองขราบโกธา อย่ามีวงจจเคืองห้าว อย่าแบ่ง
รื่องดำเสียงแข็งเอยียวกินแทนงเมื่อพายหน้าว่าปได้ตอบคุณพ่อ //

ใบลานหน้าที่ ๙๐

/ แม่ ข้าสัคคำข้าเสียงกัมมตายไพกว่าละลูกไว้เป็นกำพราอยู่ลุนหลังจักเยยะสังคิบข้างทุกข์เมื่ออ้างจา
ถึงชะตาย นิยายอันนี้ปราบเหง้าพระเจ้าจิงเทศนากล่าวเป็นคาถาว่า มาตาปิตตุ อุปัฏ / ฐานตั้งนี้เป็นเกล้า
พระเจ้าย่อมยอคุณกะทำบุญอุปัฏฐากพ่อแม่มีเมตตาแปรมุทหุ* ผู้นั้นดูปราเสฎฐ์ล้ำเลิศกว่าผุงคนเป็นผลผล
หลายสิ่ง เป็นบุญยิ่งแควนหลายคนยิงชายแฉว เถ้า เอากันเข้ามาฟัง จุงเอากันทรงจำไว้คิเที่ยงจักได้ถึงสุขพัน
ทุกข์ ทุกชาติบไว้ราชสมบัติอัสสะ มล้าตัวแพงค่างมองอาจ หัดถิข้างแก้วราชตัวแพง เงินค่า / เข้าของบัวร์โรค
บไว้ โหสของติหาสีมีบหน้อย ทาสาคอยติดตาม ปุตตางามลูกแก้ว ปุตติงามเลิศแล้วเป็นคุณผลบุญได้สร้างเพื่อน
หากข้างรอมมา คันคลาดคลจจากหินในชาตินั้น ตาย / ไพลดวนำตัวขึ้นเมื่อเกิดตุสิตา ในดาวติงสา เทวโลกคิจัก
ได้บัวร์โรคของแพงในเวียนงแสงปราสาทแทนแก้วราชวิมานค่า นางฟ้างามบหน้อย บรูกร็ร้อยสังขยาบออาจจัก //

ใบลานหน้าที่ ๙๑

คุณน่านบได้ นางนาไธ้ทั้งมวลเป็นที่ควรสนุกยังมีทุกสิ่งนานา มีที่ขมายังโยชน พันจากโทสสงสาร บ
มีการเจ็บปวด บได้โสกมีแรง บุญมาแฝงบหน้อย บ่อยเถ้าขรา คันมรณาตายกว่าพันจาก / ทางอุบายเหตุนี้
คนทั้งหลายยิงชายอันเอากันมาอยายสะพรั่งแฉวล้อมนั่งฟังธัมม์อย่าใจดำประมาทฟังแล้วอาจจำเอาหื้อเข้าใจ
เราเสียงไว้หมั้น / เที่ยงทุกคน ตั้งจิตตณฟังดูถึ หื้อรู้ที่แห่งอธัมม์พระองค์ค่ากล่าวชี้ บอกหื้อถึแท้เทศนาแก่
สัตตคณาหลายหุมุคิเที่ยงจักถึงสุขพันจากทุกข์ในสงสารมีนิ / พพานเวียงแก้ว เป็นที่แล้วเมื่อพายลุนแก่สุท่าน
ทั้งหลายบอย่าชะแล ปทุมมชาฎกั นิฎฐิต์ กริยาอันสังวัณณาวีเสส เทสนายังห้องปทุมมชาตคิแล้วเท่านี้ก่อน

แล / แล้วยามเที่ยงวัน ๖ ไทย กาบสี ปลีก่าไส้ เดือนเจียงแรม ๙ ค่ำ สักกราชได้ ๑๒๕๕ ตัว ตัญญูอันวิเสสเหตุ
นั้นหมายมี ปถมกุมเทพเป็นประธาน ถัดนั้น เขยยะสานเป็นผู้แต้มคำ //

ใบลานหน้าที่ ๙๒

/ สาสนาพระโคตมเจ้า ให้ไว้เป็นประไลยทแก่นิพพานเจ้าเป็นยอด ขอดเป็นตรากับสาสนาพระเจ้า นิ
พานปัจจโยโหนตุโน นิจจํ ฐวํ ฐวํ

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี